

The efficacy of spiritual intelligence training on school vandalism and aggression in adolescent students

Afsane Sadat Eslami¹, Mohammad Hasan Ghanifar², Ghasem Ahi³

1. Ph.D Candidate in Educational Psychology, Birjand Branch, Islamic Azad University, Birjand, Iran. E-mail: eslami.af@gmail.com
2. Assistant Professor, Department of Psychology, Birjand Branch, Islamic Azad University, Birjand, Iran. E-mail: Ghanifar@iaubir.ac.ir
3. Assistant Professor, Department of Psychology, Birjand Branch, Islamic Azad University, Birjand, Iran. E-mail: ahigh1356@yahoo.com

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article history:
Received 12 August 2023
Received in revised form
07 September 2023
Accepted 17 October
2023
Published Online 22 July
2024

Keywords:
spiritual intelligence,
school vandalism,
aggression,
adolescent

ABSTRACT

Background: Aggression and vandalistic behaviors are among the most common behaviors caused by psychological trauma in teenagers, and it is necessary to use psychological interventions to reduce the tendency to aggression and vandalistic behaviors. One of these interventions that has not been investigated in this field so far is the training of spiritual intelligence.

Aims: The aim of the present study was to determine the effectiveness of spiritual intelligence training on school vandalism and student aggression.

Methods: The research design was a semi-experimental type of pre-test, post-test with control group. The statistical population included all 2195 10th grade female students who were studying in the secondary schools of Birjand city in the academic year of 2021-2022. The sample of the research was considered to be 25 people for each group, who were selected using direct sampling and then assigned to two groups, the test and the control, by a simple random method. The experimental group underwent spiritual intelligence training for 8 sessions (Mansoori & Hosseini, 2019). Aggression questionnaire (Zahdfar et al., 2000) and school vandalism questionnaire (SalesMoayyed, 2017) were used in the pre-test and post-test stages and multivariate covariance analysis test in SPSS-26 software was used for data analysis.

Results: The findings show that spiritual intelligence training on all components of aggression including anger and rage ($F= 198.844$; $P< 0.001$), aggression and insult ($F= 96.515$; $P< 0.001$) and stubbornness and resentment Tuzi ($F= 146.664$; $P> 0.001$) and intra-school vandalism ($F= 156.430$; $P> 0.001$) and extra-school vandalism ($F= 151.162$; $P> 0.001$) Adolescent girls are affected.

Conclusion: The results, while explaining the effectiveness of spiritual intelligence training on reducing aggression and vandalistic behaviors of teenagers, contain practical psychological-educational implications with the aim of reducing aggressive, destructive and harmful behaviors in students using intervention based on spiritual intelligence.

Citation: Eslami, A.S., Ghanifar, M.H., & Ahi, Gh. (2024). The efficacy of spiritual intelligence training on school vandalism and aggression in adolescent students. *Journal of Psychological Science*, 23(137), 169-189. [10.52547/JPS.23.137.169](https://doi.org/10.52547/JPS.23.137.169)

Journal of Psychological Science, Vol. 23, No. 137, 2024

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.23.137.169](https://doi.org/10.52547/JPS.23.137.169)

✉ **Corresponding Author:** Mohammad Hasan Ghanifar, Assistant Professor, Department of Psychology, Birjand Branch, Islamic Azad University, Birjand, Iran.

E-mail: Ghanifar@iaubir.ac.ir, Tel: (+98) 9151614783

Extended Abstract

Introduction

Adolescence is a period for starting behaviors caused by emotions and conditions that not only affect the health of adolescents in this period, but also lead to disorders in adulthood (Das et al., 2016). According to the report of the World Health Organization (2018), between 10 and 20 percent of children and adolescents around the world experience mental disorders. Meanwhile, verbal or physical aggression and destructive vandalistic behaviors of teenagers have been raised as the main concerns in current educational and therapeutic methods (Wang, Hu & Han, 2020).

Aggression or behavior that leads to hurting others is usually expressed as a manifestation of anger, although it can be a means to achieve personal goals (Veenstra, Bushman, & Koole, 2019). Aggression is a behavior that aims to hurt oneself or others; Such behaviors may appear in various forms (Taherzadeh & Pourrezaian, 2023). Different forms of aggression include physically harming another, harming another with spoken words, or harming another's reputation or friendship through what is said verbally or digitally about others (communicative aggression) (Warburton & Anderson, 2015). On the other hand, vandalism is one of the most common types of delinquency among adolescence and young people (Sepehvand, Arefnejad, Fathi Chegani and Sepahvand, 2019). Vandalism or is a new phenomenon that is a hostile and spiteful reaction to some forms of pressures, adversities and failures (Sajadi, Saadatmand and Ebrahimzadeh Dastjardi, 2022), which as an irreparable complication on the resources and facilities of today's societies, causes a lot of damage every year. brings to the national and public funds (Lewicki, Bies and Sheppard, 2018). Researchers and experts have named vandalism as a behavior aimed at destroying and vandalizing property, facilities and public belongings (Khosravi, Sabouri Khosrowshahi and Kafashi, 2022).

Considering the prevalence of psychological and behavioral problems among children and adolescents on the one hand and the educational, social, psychological, and health consequences of these

disorders, including aggression and vandalistic behaviors, if proper intervention is not done, children and adolescents will face irreparable blows (Karimi, 2022). One of these practical interventions that is based on spirituality is the training of spiritual intelligence (Zamani Nokaabadi and Abdi, 2023). Spiritual intelligence refers to a set of abilities, capacities and spiritual resources, the achievement of which in personal and professional life leads to increased adaptability, adaptability, ability to solve problems, deal with pressures, find meaning and purpose in life events, maintain health, Inner and outer peace becomes dynamism and vitality (Tabarsa, 2015).

Considering the effective functions of using spiritual intelligence training, it seems that one of the ways to reduce psychological problems related to the academic failure of teenage students is to use this approach based on spirituality; In addition, due to the existing research gap and the lack of investigation of the effectiveness of this treatment approach on school vandalism and aggression and anger of adolescents, the present study was conducted with the aim of investigating the effectiveness of spiritual intelligence training on school vandalism and aggression of adolescent female students.

Method

The current research design was a semi-experimental type of pre-test, post-test with control group. The statistical population included all 2195 10th grade female students who were studying in the secondary schools of Birjand city in the academic year of 2021-2022. The sample of the research was considered to be 25 people for each group, who were selected using direct sampling and then assigned to the experimental and control groups by simple random method. The experimental group underwent spiritual intelligence training for 8 sessions (Mansoori & Hosseini, 2019). Aggression questionnaire (Zahdifar et al., 2000) and school vandalism questionnaire (Thalas Moeed, 2017) were used in the pre-test and post-test stages and multivariate covariance analysis test in SPSS-26 software was used for data analysis. It should be noted that this training was conducted in 8 sessions of 90 minutes and one session every week for two months with attendance at the school.

Results

In terms of demographic information, from the total statistical sample of students (50 people), 25 people (50%) were in the experimental group, and 25 people (50%) were in the control group. It should be noted that according to the research method and its nature, in terms of age, all the students are in the age range of 15 and 16 years because the population and research sample were tenth grade students. The average age of

the experimental group was 15.52 and its standard deviation was 0.4996 and the control group was 15.44 and its standard deviation was 0.4964. In terms of gender, the gender variable was aimed at adolescent girls, and adolescent boys were not considered in this research. In Table 1, the results of the multivariate covariance analysis of the post-test scores of school vandalism and aggression components after adjusting the pre-test scores are presented.

Table 1. The results of multivariate covariance analysis of post-test scores of school vandalism and aggression components after adjusting the pre-test scores

Variable	Title of exam	Amount	F	DF1	DF2	sig
School vandalism	Pillay effect test	0.823	104.371a	2	45	0.000
	Wilkes Lambda test	0.177	104.371a	2	45	0.000
	Hoteling effect test	4.639	104.371a	2	45	0.000
	The largest root test on	4.639	104.371a	2	45	0.000
Aggression	Pillay effect test	0.923	197/770a	3	43	0.000
	Wilkes Lambda test	0.068	197/770a	3	43	0.000
	Hoteling effect test	13.798	197/770a	3	43	0.000
	The largest root test on	13.798	197/770a	3	43	0.000

As can be seen in the above table, the simultaneous (multivariable) effect of spiritual intelligence training on the components of school vandalism and aggression behaviors is significant ($p=0.000<0.05$). Therefore, there is a significant difference between the test group and the control group in at least one of the dependent components. In the table below, the effect of spiritual intelligence training on each

component (cross-case study) has been examined. Based on the results of cross-case analysis for the components of school vandalism and aggression, it can be seen that there is a significant difference between all variables in the experimental and control groups. In other words, spiritual intelligence training has significantly reduced all components of school vandalism and aggression.

Table 2. The results of inter-group covariance analysis of post-test scores of school vandalism and aggression components

Source of changes	sum of squares	Df	mean square	F	significance level
Vandalistic behaviors in school	2059.779	1	2059.779	156.430	0.000
Vandalistic behaviors outside school	931.778	1	931.778	121.162	0.000
Violence and anger	1009.437	1	1009.437	198.844	0.000
Assault and insult	320.811	1	320.811	96.515	0.000
Stubbornness and malice	389.634	1	389.634	146.664	0.000

Conclusion

The findings show that spiritual intelligence training and its techniques are effective in reducing vandalistic and aggressive behaviors of adolescent female students. The first finding of the research indicates that spiritual intelligence training can reduce the occurrence of vandalistic behaviors in adolescent girls.

This research finding is in line with the research results of Fayzi et al. (2021), Nourbakhsh and Mowlvi (2014), Green and Noble (2010) and Nasel (2015). In the explanation of this research finding, it

can be said that people who have higher spiritual intelligence because they take care of themselves more, strengthen their spiritual beliefs and by obeying the divine commands and cultivating the positive aspects of the self, they have more self-control over their behaviors. has become the ruler; Therefore, they are careful not to engage in negative behaviors, they are self-possessed, and they try to strengthen self-improvement. With the strengthening of transcendence, a person reaches a point where he does not find himself alone and achieves inner satisfaction while interacting positively with others and

strengthening his relationship with God. It does not move linearly.

The next finding of the research shows that spiritual intelligence training has a significant effect on reducing the aggression of adolescent girls. This research finding is also in line with the research findings of Ismaili, Mousavi Davoudi and Nasiri Amiri (2021) and Khosravi, Emami Zaidi, Saidi, Mousavi Nasab and Esmaili (2021) and it shows that whatever a person does in his life in how he does things Put God as your owner and perform your actions based on knowledge, awareness and understanding, also be patient and tolerant towards the wrong behavior of others, review your daily activities in the time of rest and ease, and exercise self-control. having, can reduce negative emotions including aggression. Based on this, by strengthening the spiritual intelligence of adolescents and even earlier ages, it is possible to prevent the causes of abstinence and reduce aggression in them (Behrouzi, Zarezadeh and Saberi Kakhki, 2013).

This research, like any other research, had its own limitations, including the lack of a follow-up period, difficulties in convincing parents and students to participate in educational sessions, lack of gender control, and limitations due to the Corona virus. And he pointed out the limitation in holding face-to-face intervention sessions due to the fact that the training sessions were held at the same time as Corona. It is suggested that in the future researches of the group, follow-up should be considered and the effect of spiritual intelligence training on other psychological and behavioral problems of students, especially teenagers and young men, should be investigated. It

is also suggested that psychotherapists and educational psychologists use the approach of teaching spiritual intelligence in the process of counseling and treating their adolescent clients whose behavior shows anger and aggression. Another suggestion of the present research is that the education and training with the aim of professional development of school counselors should hold classes and in-service courses with the presence of experienced psychologists so that school counselors will become more familiar with these therapeutic approaches and use them.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: The current research project was extracted from the doctoral thesis of the first author and was carried out with the permission of the research assistant of Islamic Azad University with code 162458165 in the research assistant system, in one of the private counseling centers in Birjand city. The studied samples were fully assured about the confidentiality of the information in the questionnaire.

Funding: This study was conducted as a PhD thesis with no financial support.

Authors' contribution: The first author was the senior author, the second were the supervisors and the third was the advisors.

Conflict of interest: the authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: The cooperation of the researched samples and relevant officials and all the people who participated in the research is appreciated.

اثربخشی آموزش هوش معنوی بر وندالیسم مدرسه‌ای و پرخاشگری دانش آموزان نوجوان

افسانه‌سادات اسلامی^۱، محمدحسن غنی‌فر^۲، قاسم آهی^۳

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، واحد بیرجند، دانشگاه آزاد اسلامی، بیرجند، ایران.

۲. استادیار، گروه روانشناسی، واحد بیرجند، دانشگاه آزاد اسلامی، بیرجند، ایران.

۳. استادیار، گروه روانشناسی، واحد بیرجند، دانشگاه آزاد اسلامی، بیرجند، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

زمینه: پرخاشگری و رفتارهای وندالیستی از شایع‌ترین رفتارهای ناشی از وجود آسیب‌روانی در نوجوانان هستند و به‌کارگیری مداخلات روانی باهدف کاهش گرایش به پرخاشگری و رفتارهای وندالیستی ضروری است که یکی از این مداخلات که تاکنون در این زمینه مورد بررسی قرار نگرفته است، آموزش هوش معنوی است.

نوع مقاله:

پژوهشی

هدف: هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی آموزش هوش معنوی بر وندالیسم مدرسه‌ای و پرخاشگری دانش آموزان نوجوان بود.

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۲۱

بازنگری: ۱۴۰۲/۰۶/۱۶

پذیرش: ۱۴۰۲/۰۷/۲۵

انتشار برخط: ۱۴۰۳/۰۵/۰۱

روش: طرح پژوهش حاضر، نیمه آزمایشی از نوع پیش‌آزمون، پس‌آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان دختر پایه دهم به تعداد ۲۱۹۵ نفر بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در مدارس متوسطه شهرستان بیرجند مشغول به تحصیل بودند. نمونه پژوهش، برای هر گروه ۲۵ نفر در نظر گرفته شد که با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و سپس در دو گروه آزمایش و گواه به روش تصادفی ساده گمارده شدند. گروه آزمایش به مدت ۸ جلسه تحت آموزش هوش معنوی (منصوری و حسینی، ۱۳۹۹) قرار گرفتند. از پرسشنامه پرخاشگری (زاهدی‌فر و همکاران، ۱۳۷۹) و پرسشنامه وندالیسم مدرسه‌ای (ثالث موید، ۱۳۹۶) در مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون و آزمون تحلیل کواریانس چندمتغیری در نرم‌افزار SPSS-26 برای تحلیل داده‌ها استفاده شد.

کلیدواژه‌ها:

هوش معنوی،

وندالیسم مدرسه‌ای،

پرخاشگری،

نوجوانان

یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد آموزش هوش معنوی بر تمامی مؤلفه‌های پرخاشگری شامل خشم و عصبانیت ($F=198/844$; $P<0/001$)، تهاجم و توهین ($F=96/515$; $P<0/001$) و لجاجت و کینه‌توزی ($F=146/664$; $P<0/001$) و وندالیسم درون مدرسه‌ای ($F=156/430$; $P<0/001$) و وندالیسم برون مدرسه‌ای ($F=151/162$; $P<0/001$) نوجوانان دختر تأثیر دارد.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش ضمن تبیین اثربخشی آموزش هوش معنوی بر کاهش پرخاشگری و رفتارهای وندالیستی نوجوانان، حاوی تلویحات کاربردی روانی-تربیتی با هدف کاهش رفتارهای پرخاشگرانه، مخرب و آسیب‌رسان در دانش آموزان با استفاده از مداخله مبتنی بر هوش معنوی است.

استناد: اسلامی، افسانه‌سادات؛ غنی‌فر، محمدحسن؛ و آهی، قاسم (۱۴۰۳). اثربخشی آموزش هوش معنوی بر وندالیسم مدرسه‌ای و پرخاشگری دانش آموزان نوجوان. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۳، شماره ۱۳۷، ۱۸۹-۱۶۹.

مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۳، شماره ۱۳۷، ۱۴۰۳. DOI: [10.52547/JPS.23.137.169](https://doi.org/10.52547/JPS.23.137.169)

© نویسنده‌گان.

✉ نویسنده مسئول: محمدحسن غنی‌فر، استادیار، گروه روانشناسی، واحد بیرجند، دانشگاه آزاد اسلامی، بیرجند، ایران. رایانامه: Ghanifar@iaubir.ac.ir

تلفن: ۰۹۱۵۱۶۱۴۷۸۳

مقدمه

دوران نوجوانی از دوره‌های پراهمیت فرآیند رشد روانی، جسمانی و اجتماعی آدمی محسوب می‌شود (بروار و همکاران، ۲۰۲۱؛ دماوندیان و همکاران، ۱۴۰۱) چراکه قدم گذاردن به این دوره معمولاً با بلوغ آغاز می‌شود (حسینیان و همکاران، ۱۴۰۱). شکوفایی و رشد غریزه جنسی، تثبیت و تحکیم علائق و منافع شغلی و اجتماعی و میل به آزادی و مستقل شدن، از خصیصه‌های مهم این دوره به شمار می‌رود (نظام‌زاده و همکاران، ۱۳۹۹). بر همین اساس، نوجوانی، یکی از چالش‌برانگیزترین، تنش‌زاترین، حساس‌ترین و درعین حال مشکل‌سازترین دوران زندگی هم برای نوجوانان و هم برای والدین، معلمان، مدارس و متخصصان سلامت جامعه است (راسین و همکاران، ۲۰۲۱؛ توماوا و همکاران، ۲۰۲۱؛ فردوسی و وکیلی، ۱۴۰۲). به عقیده داس و همکاران (۲۰۱۶)، نوجوانی دوره‌ای است برای شروع رفتارهای ناشی از هیجان و شرایطی که نه تنها بر سلامت نوجوان در همین دوره تأثیر می‌گذارد که به اختلالات در بزرگسالی نیز منجر می‌شود. در گزارش سازمان بهداشت جهانی^۱ (۲۰۱۸) آمده است که بین ۱۰ تا ۲۰ درصد از کودکان و نوجوانان سراسر دنیا اختلالات روانی را تجربه می‌کنند و نیمی از بیماری‌های روانی در بزرگسالی از سن چهارده سالگی یعنی دوران نوجوانی آغاز می‌شوند (اکبری زردخانه و همکاران، ۱۳۹۹). پژوهش‌هایی که در دهه اخیر انجام شده حاکی از این است که روزبه‌روز بر تعداد نوجوانانی که نشانه‌های آسیب‌شناسی رفتاری یا هیجانی را در خویش حمل می‌کنند، افزوده می‌شود (ترنت و همکاران، ۲۰۱۹؛ رایس و همکاران، ۲۰۱۹). در این میان پرخاشگری^۲ (محسنی و همکاران، ۱۴۰۱) به صورت‌های کلامی یا فیزیکی و رفتارهای مخرب وندالیستی^۳ نوجوانان به‌عنوان نگرانی‌های اصلی در شیوه‌های آموزشی و درمانی فعلی مطرح شده است (وانگ و همکاران، ۲۰۲۰).

یکی از هیجانانگیز و اختلالات اصلی و مهم در نوجوانان پرخاشگری است که گسترده‌ترین موضوع بررسی شده در بین تمامی مشکلات رفتار کودکان و نوجوانان است (کاستیلو ایتو و همکاران، ۲۰۲۰؛ چانگ و همکاران، ۲۰۱۹). روانشناسان اجتماعی عمل پرخاشگری را رفتار آگاهانه‌ای می‌دانند که هدف آن اعمال درد و رنج جسمانی یا روانی است (متعبد، ۱۴۰۰).

پرخاشگری یا رفتاری که منجر به آزار رساندن به دیگران می‌شود معمولاً به‌عنوان تظاهرات خشم بیان می‌شود هرچند می‌تواند وسیله‌ای برای رسیدن به اهداف شخصی باشد (وینسترا و همکاران، ۲۰۱۹). پرخاشگری رفتاری است که هدف آن صدمه زدن به خود یا دیگران است؛ این‌گونه رفتارها ممکن است به شکل‌های گوناگونی بروز پیدا کند (طاهرزاده و پوررضائیان، ۱۴۰۲). شکل‌های مختلف پرخاشگری شامل آسیب جسمی به دیگری (پرخاشگری فیزیکی مانند کتک زدن، لگزدن، ضرب و شتم و پرتاب کردن)، آسیب رساندن به دیگری با کلمات گفتاری (پرخاشگری کلامی مانند فریاد زدن، ناسزا گفتن و برچسب زدن) یا آسیب رساندن به اعتبار یا دوستی دیگری از طریق آنچه به‌صورت کلامی یا دیجیتالی درباره دیگران بیان می‌شود (پرخاشگری ارتباطی) است (غدیری و همکاران، ۱۴۰۱؛ واربرتون و اندرسون، ۲۰۱۵). لازم به ذکر است پرخاشگری برای تعداد زیادی از نوجوانان معضلات فراوانی ایجاد می‌کند و بر عملکرد شناختی، اجتماعی، هیجانی و خانوادگی آنان و سپس در بزرگسالی بر عملکرد شغلی و زناشویی آنان تأثیرات مخربی می‌گذارد و رشد نوجوانان را نیز رد معرض خطر قرار می‌دهد (جرارد و همکاران، ۲۰۱۹؛ آچاک و همکاران، ۱۴۰۲؛ شیخ‌الاسلامی و همکاران، ۱۳۹۷)؛ لذا پرخاشگری در دوره نوجوانی، منجر به ایجاد هزینه‌های بسیاری برای خود فرد (لوکاس تامسون و همکاران، ۲۰۲۰)، خانواده، دوستان، مدرسه و جامعه می‌شود (واشپوش و همکاران، ۲۰۱۹)؛ تا آنجا که می‌تواند به‌عنوان پیش‌بینی‌کننده افکار و اقدام به خودکشی در میان نوجوانان ایفای نقش کند (دتولیو و همکاران، ۲۰۲۲).

از سویی دیگر، وندالیسم، یکی از شایع‌ترین انواع بزهکاری نوجوانان و جوانان است (سپهوند و همکاران، ۱۳۹۹). وندالیسم یا تخریب‌گرایی پدیده جدیدی است که عکس‌العملی خصمانه و کینه‌توزانه به برخی اشکال فشارها، ناملایمات و شکست‌هاست (سجادی و همکاران، ۱۴۰۱) که به‌عنوان یک عارضه جبران‌ناپذیر بر منابع و امکانات جوامع امروزی، هر ساله خسارات فراوانی را به سرمایه‌های ملی و عمومی وارد می‌سازد (لوویکی و همکاران، ۲۰۱۸؛ حیدری ساربان و رضایی، ۱۳۹۸). در اغلب تعاریف ارائه‌شده در باب مفهوم وندالیسم در مباحث انحرافات و آسیب‌های

3. Vandalism

1. World Health Organization (WHO)

2. Aggression

اجتماعی، محققین و صاحب‌نظران از آن به عنوان رفتار معطوف به تخریب و خرابکاری اموال، تأسیسات و متعلقات عمومی نام برده‌اند (خسروی و همکاران، ۱۴۰۱). توجه به بروز رفتارهای نندالیستی در دوره نوجوانی مهم و ضروری به نظر می‌رسد چراکه روی آوردن دانش‌آموزان نوجوان به نندالیسم و رفتارهای تخریب‌گرانه و ارتکاب جرم و بزهکاری، علاوه بر خساراتی که بر جامعه وارد می‌سازد باعث تباهی زندگی آنان به عنوان آینده‌سازان جامعه نیز می‌شود (آزادغلامی خسمخی و همکاران، ۱۴۰۲)؛ چراکه ارتکاب جرم در این دوره، آنان را به سوی ارتکاب جرائم کلان‌تر در بزرگسالی سوق می‌دهد (دمادم و گراوند، ۱۳۹۸). نمونه رفتارهای نندالیستی مدرسه‌ای در میان دانش‌آموزان نوجوان شامل رفتارهای سخت مثل نوشتن روی درودیوار مدرسه، تخریب نیمکت‌ها، آسیب به کتاب‌های کتابخانه، شکستن شیشه‌ها و رفتارهای نرم مثل عدم توجه به ارزش‌های فرهنگی، سیاسی، مذهبی و ارزش‌های مدرسه‌ای است (فاسیشور و همکاران، ۲۰۲۰؛ قاسم‌زاده اجیرلو و همکاران، ۱۳۹۹). هم‌چنین به عقیده میرلوحی و همکاران (۱۴۰۱)، نوجوانان در مدارس، به دلیل شرایط محیطی و فضای آموزشی، از طریق هم‌نشینی افتراقی، با رفتارهای خرابکارانه، زورگویی و قلدری آشنا می‌شوند و به اموال مدرسه و هم‌کلاسی‌هایشان آسیب وارد می‌کنند. در دسته بندی دیگر شعارنویسی روی در و دیوار مدرسه، شعار نویسی روی نیمکت‌ها و میز و صندلی‌های مدرسه، شکستن درب و پنجره مدارس کنده کاری میز و صندلی مدارس، کنده کاری و نوشتن اسامی مستعار و یا اول اسم بر روی تخته و در و دیوار مدارس، عدم توجه به حفظ منابع موجود در مدارس، عدم احساس تعلق به اشیاء مدرسه، شکستن وسایل گرمایشی و سرمایشی موجود در مدرسه، نزاع و درگیری در مدرسه و استعمال مواد مقرر در مدرسه، از بارزترین رفتارهای نندالیستس در مدارس هستند (سجادی و همکاران، ۱۴۰۱).

با توجه به گسترده بودن مشکلات روانی و رفتاری در بین کودکان و نوجوانان از یک‌سو و پیامدهای تحصیلی، اجتماعی، روانی، بهداشتی این اختلالات از جمله پرخاشگری و رفتارهای نندالیستی، اگر مداخله مناسبی صورت نگیرد، کودک و نوجوان با ضربات جبران‌ناپذیری مواجه خواهد شد (کریمی، ۱۴۰۱)، بنابراین ضروری است نسبت به شناسایی و پیشگیری

از مشکلات رفتاری اقدام و مداخلات جدی انجام شود (کارن و همکاران، ۲۰۲۰). یکی از این مداخلات کاربردی که مبتنی بر معنویت است، آموزش هوش معنوی^۱ است (زمانی نوکاآبادی و عبدی، ۱۴۰۲). در سال‌های گذشته معنویت به عنوان راهبردهای مؤثر مقابله با آشفتگی‌ها و پریشانی‌ها مورد توجه عده بسیاری از روانشناسان و مشاوران قرار گرفته است (چالتر و همکاران، ۲۰۱۷). معنویت یکی از نیازهای درونی انسان است که برخی از صاحب‌نظران، آن را لازمه‌ی رشد انسان در سایر زمینه‌های شناختی، اخلاقی، عاطفی و تلاش مداوم انسان برای پاسخ دادن به چراهای زندگی می‌دانند (سینی و تقوی، ۱۳۹۸). در همین راستا، هوش معنوی عبارت است از میزان استعداد یک فرد برای درک بعد غیرمادی انسان و میزان توانایی او در درک باورهایش و شامل توانایی حفظ تعادل فکری و آرامش درونی هدایت شناختی انسان و داشتن عملکردی همراه با بصیرت و مهربانی است (انوار و همکاران، ۲۰۲۰). هم‌چنین هوش معنوی بیانگر مجموعه‌ای از توانایی‌ها، ظرفیت‌ها و منابع معنوی هست که دستیابی به آن‌ها در زندگی شخصی و شغلی منجر به افزایش سازگاری، انطباق‌پذیری، توانایی حل مسئله، مقابله با فشارها، یافتن معنا و هدف در رویدادهای زندگی، حفظ سلامت، آرامش درونی و بیرونی، پویایی و شادابی می‌شود (تابارسا، ۲۰۱۵). به باور عراقیان مجرد و همکاران (۱۴۰۱)، آموزش هوش معنوی سبب هدفمند شدن زندگی می‌شود و ارتباط مستقیمی با تمام جنبه‌های زندگی دارد و همه امور مربوط به زندگی انسان را به‌غایت متصل نموده و به‌سوی زندگی ارزشمند هدایت می‌کند و با تقویت اعتقادات دینی موجب تثبیت صفات نیک شده و فرد را به‌سوی پیشرفت و کمال سوق می‌دهد و زیربنای باورها و عقاید فرد را می‌سازد. مرور پیشینه نشان می‌دهد که در پژوهش‌های انجام‌گرفته رابطه مثبت میان آموزش هوش معنوی و استحکام روانی و سلامت روان‌شناختی دانش‌آموزان (طالب وند و همکاران، ۱۴۰۲)، کاهش پرخاشگری مریمان زن والیال (زمانی نوکاآبادی و عبدی، ۱۴۰۲)، کاهش نگرش مثبت به بزهکاری نوجوانان (فاضی و همکاران، ۱۴۰۰) و مقابله با استرس و خودشکوفایی دختران نوجوان (آرام فر و همکاران، ۱۴۰۱) تأیید شده است. هم‌چنین کشاورزی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی نشان دادند آموزش مهارت‌های معنوی پرخاشگری جسمانی

1. spiritual intelligence

در دو گروه آزمایش و گواه به روش تصادفی ساده گمارده شدند. بدین ترتیب که ابتدا شهر بیرجند به ۲ منطقه شمال و جنوب تقسیم شد و سپس به طور تصادفی ساده منطقه جنوب شهر انتخاب گردید. آنگاه از بین مدارس دختران دوره دوم متوسطه منطقه جنوب شهر، دو مدرسه به طور تصادفی انتخاب شد. سپس از میان کلاس‌های پایه دهم، دو کلاس (۵۰ نفر) به طور تصادفی انتخاب شد. نهایتاً دانش‌آموزان این کلاس‌ها به شکل تصادفی نیز در دو گروه (یک گروه آزمایشی و یک گروه گواه) جایگزین شدند: گروه آموزش هوش معنوی ۲۵ نفر و گروه گواه ۲۵ نفر.

(ب) ابزار

ابزار پژوهش حاضر شامل پرسشنامه‌های زیر بودند:

پرسشنامه وندالیسم مدرسه‌ای^۱: برای جمع‌آوری اطلاعات در خصوص رفتارهای وندالیستی از پرسشنامه ۲۴ سؤالی رفتارهای وندالیستی ثالث موید (۱۳۹۶) که بر اساس طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای از همیشه تا هرگز (۰ تا ۴) طراحی شده است استفاده شد. ۱۴ سؤال اول مربوط به رفتارهای وندالیستی درون مدرسه‌ای و ۱۰ سؤال دوم مربوط به رفتارهای وندالیستی برون مدرسه‌ای می‌باشد. برای نیل به نمره رفتارهای وندالیستی نمرات برای هر سوال جمع می‌شود. هر سوال ممکن است حداکثر ۴ نمره و حداقل صفر نمره داشته باشد. حداقل امتیاز فرد صفر و حداکثر ۹۶ است. برای سنجش روایی پرسشنامه وندالیسم مدرسه‌ای، ثالث موید (۱۳۹۶) از روایی صوری و محتوایی استفاده نموده است، به این ترتیب که پرسشنامه در اختیار چند نفر از اساتید مدیریت و روانشناسی قرار داده شد و اعتبارهای فوق مورد تأیید قرار گرفت. در پژوهش حاضر برای سنجش روایی محتوایی این پرسشنامه، از روش اجماع صاحب‌نظران با محاسبه نسبت روایی محتوایی یا CVI و شاخص روایی محتوایی یا CVI و برای سنجش روایی سازه از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده است. هم‌چنین در پژوهش حاضر، برای سنجش پایایی پرسشنامه وندالیسم از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد و ضریب آلفا برای پرسشنامه طبق برونداد نرم‌افزار SPSS برابر با ۰/۹۱ به دست آمد.

پرسشنامه پرخاشگری زاهدی‌فر و همکاران^۲: به منظور سنجش پرخاشگری از پرسشنامه پرخاشگری زاهدی‌فر و همکاران (۱۳۷۹) استفاده شد. این

(F=۶۸/۶)، پرخاشگری رابطه‌ای (F=۵۵/۵) و پرخاشگری واکنشی (F=۳۰/۲۱) را در سطح معناداری ۰/۰۱ کاهش داد. در تحقیق خسروی و همکاران (۱۴۰۰)، آزمون همبستگی پیرسون نیز نشان داد که بین هوش معنوی و خشم، رابطه منفی و معناداری وجود دارد. نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها در پژوهش سیاح و جمالی (۱۳۹۸) نشان داد که پس از اعمال روش‌های درمان مبتنی بر معنویت، میزان پرخاشگری گروه آزمایش کاهش یافت که از نظر آماری معنی‌دار بود.

با عنایت به مباحث مطرح‌شده فوق و با توجه به کارکردهای مؤثر استفاده از آموزش هوش معنوی در کاهش فشارهای روانی نوجوانان و کاهش عوامل آسیب‌زای روان‌شناختی در این گروه سنی حساس و چالش‌زا، به نظر می‌رسد یکی از راه‌های کاهش مشکلات روانی مرتبط با زندگی تحصیلی دانش‌آموزان نوجوان، استفاده از این رویکرد مبتنی بر معنویت باشد؛ علاوه بر این با توجه به بررسی پیشینه پژوهشی و خلأ پژوهشی موجود در زمینه عدم بررسی اثربخشی آموزش هوش معنوی بر وندالیسم مدرسه‌ای و پرخاشگری و خشم نوجوانان، پژوهش حاضر باهدف بررسی اثربخشی آموزش هوش معنوی بر وندالیسم مدرسه‌ای و پرخاشگری دانش‌آموزان نوجوان دختر انجام گرفت و به دنبال پاسخ به این پرسش است که آیا استفاده از آموزش هوش معنوی می‌تواند بر رفتارهای وندالیسمی و پرخاشگری نوجوانان مؤثر باشد؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: طرح پژوهش حاضر، نیمه آزمایشی از نوع پیش‌آزمون، پس‌آزمون با گروه گواه بود جامعه پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان نوجوان دختر پایه دهم به تعداد ۲۱۹۵ نفر بوده است که در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در مدارس متوسطه نظری و فنی و حرفه‌ای و کاردانش شهر بیرجند مشغول به تحصیل بوده‌اند. از این تعداد ۱۳۴۸ نفر متعلق به مدارس متوسط نظری و ۸۴۷ نفر متعلق به مدارس متوسط فنی و حرفه‌ای و کاردانش بودند. تعداد افراد نمونه پژوهش طبق جدول کوهن با در نظر گرفتن توان آزمون ۸۴ درصد و اندازه اثر متوسط (۰/۵) و احتمال خطای ۰/۰۵، برای هر گروه ۲۵ نفر در نظر گرفته شد که از میان جامعه آماری با استفاده از نمونه‌گیری در در دسترس ۵۰ نفر انتخاب و سپس

². Ahvaz Aggression Inventory (AAI)

¹. School Vandalism (SV)

آموزش هوش معنوی: این مداخله ۸ جلسه‌ای با اهدافی نظیر آشنایی با هوش معنوی و مولفه‌های آن، آگاهی از استرس و پاسخ‌های آن، آشنایی با فواید هوش معنوی و مؤلفه‌های آن در بهتر کردن تعاملات روزمره، تمرین تن آرامیدگی و تنفس آرامی بر روی دانش‌آموزان، تشریح ارتباط میان افکار و مشکلات روان‌شناختی، آموزش تمرین تصویرسازی ذهنی به شرکت‌کنندگان، آموزش تمرین ورود دانش‌آموزان به حالت‌های معنوی در هوشیاری، آموزش انواع سبک‌های مقابله‌ای کارآمد، آموزش توانایی آراستن فعالیت‌های روزانه با احساسی از تقدس، آموزش پاسخ‌های مقابله‌ای مؤثر، آموزش و تمرین تصویرسازی ذهنی و خودالقای، آموزش توانایی استفاده از منابع معنوی در جهت حل مسائل زندگی روزمره، آموزش روش‌های مدیریت خشم و استرس، آموزش شرکت‌کنندگان به توانایی استفاده از رفتارهای فضیلت‌مآبانه، آموزش جرأت‌ورزی، روابط میان فردی مثبت و خودمختاری طراحی شده است که در جدول ۱، خلاصه‌ای از آن ارائه شده است. لازم به ذکر است این آموزش در ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای و هر هفته یک جلسه به مدت دو ماه با حضور در مدرسه انجام شد.

مقیاس دارای ۳۰ پرسش است که در یک طیف لیکرت چهارگزینه‌ای (۰ تا ۳) نمره‌گذاری شده است و برای سنجش پرخاشگری متناسب با ویژگی‌های فرهنگی-اجتماعی کاربرد دارد. نمره بین ۰ تا ۳۰ بیانگر پرخاشگری در حد پایین است. نمره بین ۳۰ تا ۴۵ بیانگر پرخاشگری در حد متوسط است و نمره بالاتر از ۴۵ بیانگر پرخاشگری در حد بالا است. این پرسشنامه دارای سه عامل است. عامل اول مربوط به خشم و عصبانیت با ۱۴ سؤال (۱-۱۴)، عامل دوم تهاجم و توهین با ۸ سؤال (۱۵-۲۲) و عامل سوم لجاجت و کینه‌توزی با ۸ سؤال (۲۳-۳۰) است. زاهدی‌فرو و همکارانش با استفاده از روش همسانی درونی (آلفای کرونباخ) ضریب پایایی ۰/۸۷ و از طریق باز آزمایی ضریب ۰/۷۰ را برای این پرسشنامه گزارش کرده‌اند (فداکارگبلو و همکاران، ۱۳۹۴). همچنین پایایی همسانی درونی در پژوهش غنم‌پرورجلالی و همکاران (۱۳۹۸)، برای این ابزار ۰/۷۶ محاسبه گردید. در پژوهش حاضر، پایایی این پرسشنامه از طریق نرم‌افزار SPSS با محاسبه آلفای کرونباخ برای کل مقیاس و خرده مقیاس خشم و عصبانیت، تهاجم و توهین و لجاجت و کینه‌توزی به ترتیب برابر ۰/۸۸، ۰/۸۶، ۰/۸۹ و ۰/۹۰ بوده و در سطح قابل قبولی است.

جدول ۱. بسته آموزشی شامل جلسات آموزشی مداخله هوش معنوی (منصوری و حسینی، ۱۳۹۹)

جلسات	اهداف	محتوا	تکالیف
اول	اجرای پیش‌آزمون و آشنایی با مشارکت‌کنندگان و تمارین اولیه	اجرای پیش‌آزمون، آشنایی اعضا با همدیگر، آشنایی اعضا با ساختار کلی جلسات، تعریف و تبیین هوش معنوی و مؤلفه‌های آن، آگاه شدن از استرس‌ها و پاسخ‌های استرس، آموزش تن آرامی عضلانی و تنفس آرامی.	مطالعه مزایای رویکرد هوش معنوی
دوم	تبیین اهمیت و ضرورت توجه به معنویت و هوش معنوی	فواید هوش معنوی و مؤلفه‌های آن در بهتر کردن تعاملات روزمره، تمرین تن آرامیدگی و تنفس آرامی بر روی دانش‌آموزان.	مرور جلسه گذشته و توضیح به اعضای خانواده در خصوص فواید هوش معنوی
سوم	انجام تمارین مبتنی بر مداخله آموزش هوش معنوی و تسلط دانش‌آموزان به تمرین تصویرسازی	تشریح ارتباط میان افکار و مشکلات روان‌شناختی، آموزش تمرین تصویرسازی ذهنی به شرکت‌کنندگان، آموزش تمرین ورود دانش‌آموزان به حالت‌های معنوی در هوشیاری، تمرین تن آرامی عضلانی و تنفس آرامی.	یافتن مثال‌های عینی در خصوص رابطه میان افکار و چالش‌های روانی؛ تصویرسازی ذهنی در آرامش
چهارم	تسلط دانش‌آموزان به تلفیق تقدس و معنویت در روتین روزانه	آموزش انواع سبک‌های مقابله‌ای کارآمد، آموزش توانایی آراستن فعالیت‌های روزانه با احساسی از تقدس، تمرین آرامیدگی عضلانی.	یافتن سبک‌های مقابله‌ای کارآمد و روش‌های تلفیق تقدس در کارهای روزمره
پنجم	دستیابی دانش‌آموزان به مهارت‌های تصویرسازی ذهنی و خودالقای و به کارگیری منابع معنوی در فعالیت‌های روزمره و مشکلات	آموزش پاسخ‌های مقابله‌ای مؤثر، آموزش و تمرین تصویرسازی ذهنی و خودالقای، آموزش توانایی استفاده از منابع معنوی در جهت حل مسائل زندگی روزمره، تمرین آرامیدگی عضلانی و تنفس آرامی.	بررسی و ارائه مثال‌های مختلف جهت به کارگیری معنویت در مسائل و معضلات روزمره زندگی
ششم	تسلط بر روش‌های مدیریت خشم و رفتارهای مبتنی بر معنویت	آموزش روش‌های مدیریت خشم و استرس، آموزش شرکت‌کنندگان به توانایی استفاده از رفتارهای فضیلت‌مآبانه (بخشش، سپاس‌گزاری و فزونی)، تمرین آرامیدگی عضلانی و تنفس آرامی.	تمرین روش‌ها و تکنیک‌های آموخته شده مدیریت خشم و ارائه گزارش فعالیت

جلسات	اهداف	محتوا	تکالیف
هفتم	توانمندسازی دانش‌آموزان در ابراز وجود و جرأت ورزی و برقراری روابط بین فردی سالم	آموزش جرأت ورزی، روابط میان فردی مثبت، خودمختاری، آموزش و تمرین استفاده از رفتارهای فضیلت‌مآبانه در زندگی روزمره، تمرین آرامی‌نگی و تنفس آرامی.	یافتن و تمرین روش‌های جرأت‌ورزی و ابراز وجود در رابطه با اجتماع
هشتم	تسلط بر مدیریت خشم؛ تمرین و مرور فعالیت‌های جلسات پیشین و اجرای پس‌آزمون	آموزش و تمرین دادن به شرکت‌کنندگان در برنامه مدیریت شخصی و تسلط بر محیط، جمع‌بندی از جلسات آموزشی قبل و جلسه آخر، گرفتن پس‌آزمون و سپس گزارشی از شرکت‌کنندگان در جلسات آموزشی، گرفتن پس‌آزمون از شرکت‌کنندگان.	مرور کلی مداخله و به اشتراک گذاشتن تجارب

تجزیه و تحلیل داده‌ها و اطلاعات به دست آمده در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی انجام شد. در بخش آمار توصیفی از شاخص‌های فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی در رابطه با آمار استنباطی از آزمون تحلیل کواریانس چندمتغیری استفاده شد. شایان ذکر است که تحلیل داده‌ها در نرم‌افزار SPSS-26 انجام شد.

۰/۴۹۹۶ و گروه گواه، ۱۵/۴۴ و انحراف معیار آن ۰/۴۹۶۴ بود. به لحاظ جنسیتی، متغیر جنسیت معطوف به دختران نوجوان بود و جامعه پسران نوجوان در این پژوهش در نظر گرفته نشدند.

جدول ۲. توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری به تفکیک گروه

شاخص	فراوانی	درصد
گروه آزمایش	۲۵	۵۰
گروه کنترل	۲۵	۵۰
مجموع	۵۰	۱۰۰

یافته‌ها

داده‌های جدول ۲، نشان می‌دهد به لحاظ اطلاعات جمعیت شناختی، از کل نمونه آماری دانش‌آموزان (۵۰ نفر)، ۲۵ نفر (۵۰ درصد) در گروه آزمایش، ۲۵ نفر (۵۰ درصد) در گروه گواه قرار گرفتند. لازم به ذکر است نظر به روش پژوهش و ماهیت آن، به لحاظ سنی تمامی دانش‌آموزان در محدوده سنی ۱۵ و ۱۶ سال قرار دارند زیرا جامعه و نمونه پژوهش دانش‌آموزان پایه دهم بودند. میانگین سنی نمونه گروه آزمایش ۱۵/۵۲ و انحراف معیار آن

به منظور آشنایی بیشتر با ماهیت متغیرهای پژوهش لازم است قبل از تحلیل داده‌ها به توصیف آن‌ها پرداخته شود چراکه توصیف آماری داده‌ها مقدم بر استنباط آماری است و به تشخیص الگوهای حاکم بر داده‌ها کمک می‌کند.

جدول ۳. شاخص‌های توصیفی نمرات پرسشنامه نندالیسم مدرسه‌ای و پرخاشگری در مراحل پیش‌آزمون و پس‌آزمون

متغیرها	مرحله ارزیابی	گروه آزمایشی				گروه کنترل			
		میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
رفتارهای نندالیستی درون مدرسه‌ای	پیش‌آزمون	۴۵/۱۲	۲/۶۹	-۰/۷۲	۰/۴۴	۴۳/۵۲	۲/۹۸	-۰/۰۶	۰/۱۱
	پس‌آزمون	۲۸/۰۸	۳/۰۴	۱/۰۲	۰/۶۷	۴۰/۸۴	۴/۷۹	۰/۸۹	۰/۲۳
رفتارهای نندالیستی برون مدرسه‌ای	پیش‌آزمون	۳۱/۸۸	۳/۱۵	-۰/۳۲	-۰/۱۲	۳۰/۲۴	۲/۸۳	-۰/۵۱	-۰/۲۹
	پس‌آزمون	۱۹/۱۶	۲/۶۴	-۱/۱۸	-۰/۲۸	۲۷/۴۸	۳/۳۹	-۰/۰۲	۰/۰۳
خشم و عصبانیت	پیش‌آزمون	۳۵/۰۸	۲/۰۵	-۱/۱۵	-۰/۸۱	۳۴/۵۲	۲/۰۸	۱/۰۳	-۰/۲۶
	پس‌آزمون	۲۴/۵۶	۱/۹۵	-۰/۳۶	-۰/۰۲	۳۴/۶۸	۲/۵۲	۱/۶۱	-۰/۳۶
تهاجم و توهین	پیش‌آزمون	۲۰/۸۴	۱/۳۱	-۰/۵۵	۰/۱۱	۱۹/۶۰	۱/۱۱	۰/۵۳	-۰/۸۴
	پس‌آزمون	۱۵/۳۶	۱/۸۶	-۰/۰۳	-۱/۲۰	۲۰/۶۰	۱/۹۱	-۰/۶۱	-۰/۵۴
لجاجت و کینه‌توزی	پیش‌آزمون	۲۰/۰۸	۱/۱۵	۰/۹۱	-۰/۶۴	۲۰/۱۶	۱/۲۴	-۰/۲۲	-۰/۱۸
	پس‌آزمون	۱۲/۴۰	۲/۱۲	-۰/۳۳	۰/۲۳	۱۸/۸۸	۱/۱۶	۱/۵۹	-۰/۳۷

داده‌های جدول ۳ نشان می‌دهند، مؤلفه‌های وندالیسم مدرسه‌ای (رفتارهای وندالیستی درون مدرسه‌ای و رفتارهای وندالیستی برون مدرسه‌ای) و پرخاشگری (خشم و عصبانیت، تهاجم و توهین و لجاجت و کینه‌توزی) در هر دو گروه آموزشی در پس‌آزمون نسبت به پیش‌آزمون تغییر پیدا کرده و کاهش داشته است. به‌منظور بررسی تفاوت میانگین گروه گواه و آزمایش در مراحل پس‌آزمون و گواه نمرات پیش‌آزمون، از آزمون تحلیل کواریانس استفاده شده است. لذا قبل از بررسی فرضیه تحقیق لازم است پیش‌فرض‌های استفاده از تحلیل کواریانس بررسی شود. یکی از مفروضه‌ها، مفروضه نرمال بودن است. برای بررسی مفروضه نرمال بودن داده‌های توزیع از آزمون کلموگروف - اسمیرنف^۱ استفاده شد. نتایج نشان می‌دهد که سطح معناداری برای کلیه متغیرهای وندالیسم مدرسه‌ای و پرخاشگری، بزرگ‌تر از $\alpha=0/05$ است. بنابراین فرض صفر تأیید می‌شود و اختلاف کجی در طرف راست و طرف چپ توزیع این متغیرها اختلاف معناداری ندارد و توزیع داده‌ها نرمال هستند. به‌منظور بررسی تفاوت میانگین گروه گواه و آزمایش در مراحل پس‌آزمون و گواه نمرات پیش‌آزمون، از آزمون تحلیل کواریانس استفاده شده است. لذا قبل از بررسی فرضیه یک تحقیق لازم است پیش‌فرض‌های استفاده از تحلیل کواریانس بررسی شود. یکی از مفروضه‌ها، مفروضه نرمال بودن است. برای بررسی مفروضه نرمال بودن داده‌های توزیع، آزمون کلموگروف -

اسمیرنف قبلاً انجام شد (جدول ۴) و نشان داد که توزیع داده‌ها نرمال هستند. در ادامه جهت تعیین برابری واریانس خطاهای مدل از آزمون لوین استفاده شد که نتایج نشان می‌دهد F مشاهده شده در سطح $\alpha=0/05$ معنادار نیست و فرض صفر تأیید می‌شود. در نتیجه می‌توان گفت در متغیرهای وندالیسم مدرسه‌ای و پرخاشگری بین نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون یکسانی واریانس‌ها مشاهده می‌شود. هم‌چنین در تحلیل کواریانس چندمتغیره، شرط برابری ماتریس واریانس - کواریانس متغیرهای وابسته در دو گروه آزمایش و گواه نیز باید برقرار باشد که برای انجام این کار از آزمون باکس^۲ استفاده می‌شود. با توجه به اینکه در پژوهش حاضر و بر اساس محاسبات انجام گرفته، سطح معنی‌داری آزمون باکس ($p=0/059$) از $0/01$ بیشتر شده است، فرض برابری ماتریس واریانس - کواریانس در سطح خطای $0/01$ پذیرفته می‌شود. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که این پیش‌فرض جهت انجام آزمون تحلیل کواریانس رعایت شده است. به عبارت دیگر، تساوی ماتریس واریانس - کواریانس دو گروه از نظر متغیرهای پرخاشگری و وندالیسم مدرسه‌ای برقرار است و دو گروه از نظر ماتریس واریانس - کواریانس تفاوت معنی‌داری با هم ندارند. به‌منظور بررسی تفاوت میانگین گروه گواه و آزمایش در مراحل پس‌آزمون و گواه نمرات پیش‌آزمون، از آزمون تحلیل کواریانس چند متغیری استفاده شده است که نتایج این بررسی در جداول ۴ تا ۶ ارائه شده است.

جدول ۴. نتایج تحلیل کواریانس چندمتغیری نمرات پس‌آزمون مؤلفه‌های وندالیسم مدرسه‌ای و پرخاشگری پس از تعدیل نمرات پیش‌آزمون

متغیر	آزمون	مقدار	آماره F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	سطح معنی‌داری
وندالیسم مدرسه‌ای	آزمون اثر پیلاپی	۰/۸۲۳	۱۰۴/۳۷۱ ^a	۲	۴۵	۰/۰۰۰
	آزمون لامبدای ویلکز	۰/۱۷۷	۱۰۴/۳۷۱ ^a	۲	۴۵	۰/۰۰۰
	آزمون اثر هنتینگ	۴/۶۳۹	۱۰۴/۳۷۱ ^a	۲	۴۵	۰/۰۰۰
	آزمون بزرگترین ریشه روی	۴/۶۳۹	۱۰۴/۳۷۱ ^a	۲	۴۵	۰/۰۰۰
پرخاشگری	آزمون اثر پیلاپی	۰/۹۳۲	۱۹۷/۷۷۰ ^a	۳	۴۳	۰/۰۰۰
	آزمون لامبدای ویلکز	۰/۰۶۸	۱۹۷/۷۷۰ ^a	۳	۴۳	۰/۰۰۰
	آزمون اثر هنتینگ	۱۳/۷۹۸	۱۹۷/۷۷۰ ^a	۳	۴۳	۰/۰۰۰
	آزمون بزرگترین ریشه روی	۱۳/۷۹۸	۱۹۷/۷۷۰ ^a	۳	۴۳	۰/۰۰۰

پرخاشگری معنی‌دار است ($p=0/000 < 0/05$). بنابراین بین گروه آزمایش و گواه حداقل در یکی از مؤلفه‌های وابسته تفاوت معناداری وجود دارد. در

همان‌طور که در جدول فوق مشاهده می‌شود اثر هم‌زمان (چند متغیری) آموزش هوش معنوی بر مؤلفه‌های رفتارهای وندالیسم مدرسه‌ای و

². Box's test

¹. Kolmogorov-Smirnov test

جدول زیر اثر آموزش هوش معنوی بر تک‌تک مؤلفه‌ها (مطالعه بین موردی) مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۵. نتایج تحلیل کواریانس بین گروهی نمرات پس‌آزمون مؤلفه‌های وندالیسم مدرسه‌ای و پرخاشگری

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	سطح معنی‌داری
رفتارهای وندالیستی درون مدرسه‌ای	۲۰۵۹/۷۷۹	۱	۲۰۵۹/۷۷۹	۱۵۶/۴۳۰	۰/۰۰۰
رفتارهای وندالیستی برون مدرسه‌ای	۹۳۱/۷۷۸	۱	۹۳۱/۷۷۸	۱۲۱/۱۶۲	۰/۰۰۰
خشم و عصبانیت	۱۰۰۹/۴۲۷	۱	۱۰۰۹/۴۲۷	۱۹۸/۸۴۴	۰/۰۰۰
تهاجم و توهین	۳۲۰/۸۱۱	۱	۳۲۰/۸۱۱	۹۶/۵۱۵	۰/۰۰۰
لجاجت و کینه‌توزی	۳۸۹/۶۳۴	۱	۳۸۹/۶۳۴	۱۴۶/۶۶۴	۰/۰۰۰

بر اساس نتایج تحلیل بین موردی برای مؤلفه‌های رفتارهای وندالیستی مدرسه‌ای و پرخاشگری ملاحظه می‌شود که بین همه متغیرها در گروه آزمایش و گواه تفاوت معناداری وجود دارد. به عبارت دیگر، آموزش هوش معنوی به‌طور معنی‌داری تمام مؤلفه‌های رفتارهای وندالیستی

مدرسه‌ای و پرخاشگری را کاهش داده است. در جدول ۶، میانگین‌های تعدیل شده ارائه شده است یعنی اثر متغیر پیش‌آزمون به‌صورت آماری حذف شده است.

جدول ۶. جدول میانگین‌های تعدیل شده در پس‌آزمون مؤلفه‌های وندالیسم مدرسه‌ای و پرخاشگری

مؤلفه	گروه	میانگین	خطای استاندارد
رفتارهای وندالیستی درون مدرسه‌ای	آزمایش	۲۷/۶۷۸	۰/۷۴
	گواه	۴۱/۲۴۲	۰/۷۴
رفتارهای وندالیستی برون مدرسه‌ای	آزمایش	۱۸/۷۵۹	۰/۵۷
	گواه	۲۷/۸۸۱	۰/۵۷
خشم و عصبانیت	آزمایش	۲۴/۵۴۶	۰/۴۸۱
	گواه	۳۴/۶۹۴	۰/۴۸۱
تهاجم و توهین	آزمایش	۱۵/۱۱۹	۰/۳۸۹
	گواه	۲۰/۸۴۱	۰/۳۸۹
لجاجت و کینه‌توزی	آزمایش	۱۲/۴۸۷	۰/۳۴۸
	گواه	۱۸/۷۹۳	۰/۳۴۸

جدول فوق نشان می‌دهد که برای همه متغیرها میانگین گروه آزمایش از گروه گواه کمتر است. بنابراین، آموزش هوش معنوی بر رفتارهای وندالیستی مدرسه‌ای و پرخاشگری دانش‌آموزان مؤثر بوده و موجب کاهش گرایش دانش‌آموزان به رفتارهای وندالیستی مدرسه‌ای و پرخاشگری گردیده است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر باهدف تعیین اثربخشی آموزش هوش معنوی بر وندالیسم مدرسه‌ای و پرخاشگری دانش‌آموزان نوجوان انجام شد. یافته‌ها نشان می‌دهد آموزش هوش معنوی و تکنیک‌های آن بر کاهش رفتارهای وندالیستی

و پرخاشگری دانش‌آموزان نوجوان دختر، اثربخش است. در ادامه هر یک از یافته‌های به‌دست آمده به تفصیل مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند. نخستین یافته پژوهش حاکی از آن است که آموزش هوش معنوی می‌تواند سبب کاهش بروز رفتارهای وندالیستی در نوجوانان دختر شود. این یافته پژوهش با نتایج تحقیقات فایضی و همکاران (۱۴۰۰)، طالب‌وند و همکاران، نوربخش و مولوی (۱۳۹۴)، گرین و نوبل (۲۰۱۰) و هم‌چنین ناسل (۲۰۱۵) همسویی دارد. در تبیین این یافته پژوهش می‌توان بیان داشت افرادی که از هوش معنوی بالاتری برخوردار هستند چون از نفس خود بیشتر مراقبت می‌کنند باورهای معنوی را در خود بیشتر تقویت کرده و با

تبعیت از دستورات الهی و پرورش جنبه‌های مثبت نفس، خودکنترلی بر رفتارهای آن‌ها بیشتر حاکم شده است؛ لذا آن‌ها مراقب هستند مرتکب رفتارهای منفی نشوند، خویشتن‌دار هستند و تلاش می‌کنند تعالی‌یافتگی را در خود تقویت کنند. با تقویت تعالی‌یافتگی، فرد به نقطه‌ای دست می‌یابد که خود را تنها نمی‌یابد و ضمن تعامل مثبت با دیگران و استحکام رابطه خود با خداوند به رضایت درونی دست می‌یابد بدیهی است چنین فردی آمادگی بیشتری برای کنترل رفتارهای خود دارد و به سمت رفتارهای مخرب و تخریب‌گرایانه حرکت نمی‌کند (برزه‌گری و همکاران، ۱۳۹۷).

هوش معنوی سازه‌های معنویت و هوش را درون یک سازه جدید ترکیب می‌کند. به بیان فایضی و همکاران (۱۴۰۰) در حالی که معنویت با جستجو و تجربه عناصر مقدس، معنا و هوشیاری اوج یافته و تعالی در ارتباط است، هوش معنوی مستلزم توانایی‌هایی است که از چنین موضوعات معنوی برای تطابق و کنش اثربخش و تولید محصولات و پیامدهای بارزش استفاده می‌کند. به‌طور کلی می‌توان پیدایش سازه هوش معنوی را به‌عنوان کاربرد ظرفیت‌ها و منابع معنوی در زمینه‌ها و موقعیت‌های عملی در نظر گرفت. افراد زمانی هوش معنوی را به کار می‌برند که بخواهند از ظرفیت‌ها و منابع معنوی برای تصمیم‌گیری‌های مهم و اندیشه در موضوعات وجودی یا تلاش در جهت حل مسائل روزانه استفاده کنند و نوجوانانی تصمیمات و اعمال خود را بر مبنای دستورات الهی بنا نهند، زمینه کاهش گرایش آنان به رفتارهای پرخطر، از جمله رفتارهای وندالیستی در مدرسه فراهم می‌شود. هم چنین فیلیپس و همکاران (۲۰۱۸) به این نتیجه رسیدند باورهای معنوی و بهره‌گیری از مهارت مبتنی بر معنویت مثل هوش معنوی، به‌عنوان یک ضربه‌گیر در برابر گرایش به رفتارهای ضداجتماعی عمل می‌کند. افرادی که از باورهای معنوی بالایی برخوردار هستند به احتمال زیاد در مقابله مؤثر با طیف وسیعی از موقعیت‌های زندگی موفق هستند و بیشتر می‌توانند با استرس و مشکلات زندگی مقابله کنند این افراد در مقابله با مشکلات به توانایی‌های خود اعتماد دارند نگرش مثبتی نسبت به زندگی دارند و تمایل بیشتری برای رویارویی با مشکلات دارند و در موقعیت‌های مسئله‌ساز کمتر احساس تنهایی نموده و برای حل مشکل موجود از منابع فردی و اجتماعی خود بیشترین سود را می‌برند؛ لذا باورهای معنوی پیامدهای خوشایندی مانند خودکارآمدی، مؤثر بودن، خوش بینی، امید، عزت‌نفس و حس کنترل

را شامل می‌شود که همه این خصوصیات منجر به کاهش رفتارهای پرخطر، تخریب‌گرایانه و وندالیستی در نوجوانان می‌شود (پاپی و ناصرپور، ۱۳۹۸).

یافته بعدی پژوهش نشان می‌دهد آموزش هوش معنوی تأثیر معنی‌داری بر کاهش پرخاشگری نوجوانان دختر دارد. این یافته پژوهش نیز با یافته‌های تحقیق اسماعیلی و همکاران (۱۴۰۰) و خسروی و همکاران (۱۴۰۰) همسویی دارد و مبین آن است که هرچه فرد در زندگی خود در چگونگی انجام کارها خداوند را به‌عنوان مالک خود قرار دهد و کارها و اعمال خود را بر اساس دانش و آگاهی و شناخت انجام دهد، همچنین در مقابل رفتار نادرست دیگران نیز صبر و بردباری داشته باشد، کارهای روزانه خود را در زمان استراحت و آسودگی مرور کند و بر خود، کنترل داشته باشد، می‌تواند هیجان‌های منفی از جمله پرخاشگری خود را کاهش دهد. بر همین اساس، می‌توان با تقویت هوش معنوی نوجوانان و حتی سنین پیش از آن، موجبات پرورش خودداری و به دنبال آن کاهش پرخاشگری را در آن‌ها به وجود آورد (بهروزی و همکاران، ۱۳۹۲). هوش معنوی فرایندی را پشت سر می‌گذارد که یکی از محورهای اصلی داشتن هدف و معنا در زندگی است و داشتن معنا و هدف در زندگی مقدمه‌ای بر صبر، کنترل خشم، تاب‌آوری و سازگاری با مشکلات و معضلات زندگی است؛ از این رو چنانچه فرد دارای سطح هوش معنوی افزون‌تری باشند، به تبع آن معنایی که به خود و جهان اطرافش می‌دهد توأم با احساس ارزشمندی و هدفمندی است؛ بنابراین سختی‌ها را تحمل می‌کند و تاب‌آوری را چاشنی اعمال و رفتار خود قرار می‌دهد و از این طریق کمتر به سمت پرخاشگری و رفتارهای پرخاشگرانه همچون توهین و فحاشی و آسیب زدن به خود و دیگران می‌کند (زمانی نوکآبادی و عبدی، ۱۴۰۲). حسینی و همکاران (۱۳۹۷) نیز در تحقیق خود دریافتند افراد دارای هوش معنوی در مشکلات و مسائل زندگی قادر به یافتن راه‌حل مناسب می‌باشند و میزان تاب‌آوری، صبر و تحمل بیشتری از خود نشان می‌دهند. بدیهی است نوجوانی که خدا بر زندگی‌اش ناظر ببیند و بداند که زندگی‌اش دارای هدف و معناست و قاضی رفتارهای او خداست، کمتر به رفتارهای پرخاشگرانه و خشونت‌آمیز با خود و دیگران گرایش پیدا خواهد کرد. جهانیان و همکاران (۱۴۰۲) بیان کردند در هنگام رویارویی با یک مسئله و چالش، هوش معنوی به‌عنوان زمینه‌ساز تمام باورهای انسان وارد شده و باعث می‌شود تا در هر شرایط

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: طرح پژوهش حاضر مستخرج از رساله دکتری نویسنده اول و با مجوز از معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی با کد ۱۶۲۴۵۸۱۶۵ در سامانه پژوهش‌یار، در یکی از مراکز مشاوره خصوصی شهرستان بیرجند انجام شد. به نمونه‌های مورد پژوهش در مورد محرمانه بودن اطلاعات موجود در پرسشنامه اطمینان کامل داده شد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی می‌باشد.

نقش هر یک از نویسندگان: این مقاله از رساله دکتری نویسنده اول و به راهنمایی نویسنده دوم و مشاوره نویسنده سوم استخراج شده است.

تضاد منافع: نگارندگان این مقاله هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند و تمامی هزینه‌های پژوهش بر عهده پژوهشگران بوده است.

تشکر و قدردانی: از همکاری نمونه‌های مورد پژوهش و مسئولین ذی‌ربط و کلیه افرادی که در انجام پژوهش تشریک‌مساعدی نمودند، قدردانی می‌شود.

زندگی تغییراتی اعمال کرد. به بیانی این هوش کمک می‌کند تا به حل مشکلات پرداخته و بهترین مسیر را انتخاب کرد.

مجموعاً نتایج پژوهش ضمن تبیین اهمیت توجه به مؤلفه‌های پر خاشگری و رفتارهای وندالیستی دانش‌آموزان و به‌خصوص نوجوانان و اثربخشی آموزش هوش معنوی در راستای کاهش بروز این رفتارها، زمینه را جهت انجام پژوهش‌های عمیق‌تر باهدف بررسی اثربخشی آموزش هوش معنوی بر روی سایر متغیرهای روان‌شناختی فراهم می‌کند. این پژوهش نیز همانند هر پژوهش دیگری در بطن خود دارای محدودیت‌هایی بود که از جمله آن‌ها می‌توان به عدم وجود دوره پیگیری، مشکلات متقاعد کردن والدین و خود دانش‌آموزان برای شرکت در جلسات آموزشی، عدم کنترل جنسیت و محدودیت ناشی از کرونا و محدودیت در برگزاری جلسات حضوری مداخله به دلیل این که جلسات آموزشی هم‌زمان با کرونا برگزار شدند اشاره کرد.

پیشنهاد می‌شود تا در پژوهش‌های آتی گروه پیگیری در نظر گرفته شود و به بررسی تأثیر آموزش هوش معنوی بر سایر مشکلات روانی و رفتاری دانش‌آموزان و به‌ویژه نوجوانان و جوانان دختر و پسر پرداخته شود. هم-چنین پیشنهاد می‌شود روان‌درمانگران و روان‌شناسان تربیتی در فرآیند مشاوره و درمان مراجعین نوجوان خود که در رفتارشان خشم و پر خاشگری مشاهده می‌شود، از رویکرد آموزش هوش معنوی استفاده کنند. دیگر پیشنهاد پژوهش حاضر این است که آموزش و پرورش باهدف رشد و بالندگی حرفه‌ای مشاوران مدارس اقدام به برگزاری کلاس‌ها و دوره‌های ضمن خدمت با حضور روان‌شناسان مجرب کند تا مشاوران مدارس با این رویکردهای درمانی بیش‌ازپیش آشنا شده و از آن بهره‌مند شوند.

منابع

نالت موید، رضا. (۱۳۹۶). عوامل اجتماعی رفتارهای وندالیستی نوجوانان (مورد مطالعه: دانش آموزان دوره متوسطه شهر گرگان)، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی.

جهانپان، ایوب؛ پورعلی، محمدرضا؛ مران جوری، مهدی؛ تقی پوریان، یوسف. (۱۴۰۲). تأثیر هوش معنوی بر بازداری رفتاری و قضاوت حرفه‌ای حسابداران رسمی با تأکید بر تئوری تعارض. *دانش حسابداری و حسابداری مدیریت*، ۱۲(۴۸)، ۴۱۱-۴۳۰.

https://jmaak.srbiau.ac.ir/article_22505.html

حسینی، مریم؛ زردشتیان، شیرین؛ کریمی، جواد. (۱۳۹۷). تبیین رابطه هوش معنوی و پرخاشگری با ملاحظه نقش میانجی تاب آوری در بین کنگ فو کاران آسیایی. *مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش*، ۵(۱)، ۵۵-۶۲.

<https://dori.net/dor/20.1001.1.25384023.1397.5.1.6.9>

حسینیان، سمین؛ نوری پور لیاولی، رقیه؛ عباسی، ناصر؛ قنبری، نیکزاد؛ افروز، غلامعلی؛ ایلانلو، حسین. (۱۴۰۱). اثربخشی آموزش گروهی مبتنی بر رویکرد راه‌حل محور بر سازگاری و سلامت روان نوجوانان بزهکار. *مطالعات روان‌شناختی*، ۱۸(۲)، ۷-۲۰.

<https://doi.org/10.22051/psy.2022.37915.2525>

حیدری ساربان، وکیل؛ رضایی، نورمحمد. (۱۳۹۸). مطالعه و تحلیل عوامل بهبود رفتارهای مخربانه دانش آموزان. *پژوهشنامه نظم و امنیت انتظامی*، ۱۲(۳)، ۲۵-۴۸.

<https://dori.net/dor/20.1001.1.27830977.1398.12.3.2.4>

خسروی، صباح؛ امامی زیدی، امیر؛ صیدی، جمالغ موسوی نسب، سید نورالدینغ اسمعیلی، روانبخش. (۱۴۰۰). بررسی رابطه هوش معنوی و خشم در پرستاران شاغل در بخش‌های اورژانس مراکز آموزشی درمانی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی کردستان در سال ۱۴۰۰. *نشریه پژوهش پرستاری ایران*، ۱۶(۶)، ۵۵-۶۳.

<http://dori.net/dor/20.1001.1.17357012.1400.16.6.8.1>

خسروی، هدایت؛ صبوری خسروشاهی، حبیب؛ کفاشی، مجید. (۱۴۰۱). نقش بی‌سازمانی اجتماعی و سرمایه اقتصادی - سرمایه فرهنگی در بروز رفتارهای وندالیستی در بین جوانان شهر خرم آباد. *فصلنامه علمی مطالعات میان فرهنگی*، ۱۷(۵۲)، ۷۳-۹۸.

<https://dori.net/dor/20.1001.1.17358663.1401.17.52.2.9>

ددام، زبیا؛ گراوند، فاطمه. (۱۳۹۸). بررسی جامعه‌شناختی عوامل اجتماعی مؤثر بر گرایش نوجوانان به وندالیسم (مورد مطالعه: نوجوانان پسر مقطع متوسطه شهرستان شوش). *پاسداری فرهنگی انقلاب اسلامی*، ۹(۱۹)، ۱۱۵-۱۴۶.

آچاک، آذر؛ پورنقاش تهرانی، سید سعید؛ عزیزی، زهره. (۱۴۰۲). مقایسه سلامت اجتماعی و میزان افسردگی، اضطراب و پرخاشگری تجربه شده در نوجوانان دارای کیفیت زندگی بالا و پایین: شواهدی از نوجوانان افغانستانی مقیم شهر تهران. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۲(۱۲۵)، ۸۶۴-۸۴۵.

<http://dx.doi.org/10.52547/JPS.22.125.845>

آرام فر، بهنوش؛ حسینی، سعیده السادات؛ افشاری نیا، کریم؛ کاکابرای، کیوان. (۱۴۰۱). اثربخشی آموزش هوش معنوی بر مقابله با استرس و خودشکوفایی دختران نوجوان. *فصلنامه علمی-پژوهشی تعلیم و تربیت*، ۳۸(۲)، ۱۳۹-۱۵۸.

<http://dori.net/dor/20.1001.1.10174133.1401.38.2.8.8>

آزاد غلامی خشمخی، زهرا؛ عباچی، مریم؛ میرابراهیمی، سید علی؛ یعقوبی، علی. (۱۴۰۲). عوامل فردی و خانوادگی وندالیسم در دانش آموزان نوجوان با استفاده از مدل رگرسیون چندگانه (مطالعه موردی: دانش آموزان ۱۲ تا ۱۷ ساله). *جامعه‌شناسی آموزش و پرورش*، ۱۹(۱)، ۶۵-۷۸.

<https://doi.org/10.22034/ijes.2022.544640.1216>

اسماعیلی، رضا؛ موسوی داودی، سید مهدی؛ نصیری امیری، فاطمه. (۱۴۰۰). بررسی تأثیر هوش معنوی بر رفتار پرخاشگرانه با توجه به نقش میانجی اخلاق حرفه‌ای؛ مورد مطالعه: پرستاران بیمارستان امام علی (ع) استان البرز. *پژوهش در دین و سلامت*، ۷(۳)، ۳۵-۵۰.

<https://doi.org/10.22037/jrrh.v7i3.29499>

اکبری زردخانه، سعید؛ صالح زاده، پروین؛ زنگانه، علی محمد؛ منصورکیایی، نادر؛ مصطفوی، محمد؛ جلالت دانش، محسن؛ تیموری، سیدعین اله؛ طهماسبی، سیامک. (۱۳۹۹). مقیاس کوتاه الکترونیکی مشکلات سلامت روانی نوجوانان متوسطه یکم - نسخه معلم. *فصلنامه اندازه گیری تربیتی*، ۱۱(۴۱)، ۱۲۷-۱۵۲.

<https://doi.org/10.22054/jem.2021.54478.2078>

بهریزی، حسین؛ زارع زاده، مهشید؛ صابری کاخکی، علیرضا. (۱۳۹۲). رابطه هوش معنوی و پرخاشگری بازیکنان فوتبال پسر رده سنی نوجوانان. *مطالعات روان‌شناسی ورزشی*، ۶، ۸۱-۹۴.

<https://profdoc.um.ac.ir/paper-abstract-1040577.html>

پایی، فرزانه؛ ناصرپور، پژمان. (۱۳۹۸). بررسی ارتباط سبک‌های دلبستگی، نوجویی و باورهای معنوی با رفتارهای پرخطر نوجوانان با توجه به نقش میانجی گری هوش هیجانی. *دو فصلنامه مراقبت امروز*، ۱۲(۴۴-۴۵)، ۱-۱۸.

https://caringtoday.lums.ac.ir/article_133107.html

https://cgirj.ihuo.ac.ir/article_205577.html?lang=en

دماوندیان، ارمغان؛ گلشنی، فاطمه؛ صفاری نیا، مجید؛ باغداساریانس، آیتا. (۱۴۰۱). بررسی اثربخشی درمان مبتنی بر شفقت بر پرخاشگری، رفتارهای خود آسیب‌رسان و خودتنظیمی هیجانی نوجوانان بزهکار. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۱ (۱۱۲)، ۸۱۸-۷۹۷.

<http://dx.doi.org/10.52547/JPS.21.112.797>

زمانی نوکآبادی، علیرضا؛ عبدی، فرزانه. (۱۴۰۲). تاثیر آموزش هوش معنوی بر رشد هوش معنوی و پرخاشگری مریمان زن والیبال. *مطالعات راهبردی جامعه‌شناختی در ورزش*، ۳ (۲)، ۱۸۳-۱۹۷.

<https://doi.org/10.30486/4s.2022.1960123.1045>

سپهوند، رضا؛ عارف نژاد، محسن؛ فتحی چگنی، فریبرز؛ سپهوند، مهدیه. (۱۳۹۹). شناسایی و تبیین اثرگذارترین و اثرپذیرترین مؤلفه‌های مؤثر بر گرایش دانش‌آموزان به وندالیسم با روش دیمتلفازی (مورد مطالعه: دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهرستان خرم‌آباد). *فصل‌نامه پژوهش‌های کاربردی روانشناختی*، ۱۱ (۲)، ۱۸۱-۲۰۸.

<https://doi.org/10.22059/japr.2020.289499.643354>

سجادی، سید امان‌اله؛ سعادت‌مند، زهره؛ ابراهیم زاده دستجردی، رضا. (۱۴۰۱). طراحی و اعتبارسنجی الگوی برنامه درسی مقابله با وندالیسم در دوره اول متوسطه مبتنی بر مؤلفه‌های برنامه درسی پنهان. *ماهنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایران*، ۵ (۸)، ۴۱۳-۴۲۹.

<https://doi.org/10.30510/psi.2022.285108.1703>

سیاح، سرورالسادات؛ جمالی، مرجان. (۱۳۹۸). اثربخشی آموزش مهارت‌های معنوی بر پرخاشگری دانش‌آموزان دختر. *زن و فرهنگ*، ۱۱ (۳۹)، ۷۱-۸۵.

https://jwc.ahvaz.iau.ir/article_665592.html

سیفی، یاور؛ تقوی، محمدرضا. (۱۳۹۸). رابطه‌ی بهزیستی معنوی با رضایت زناشویی: نقش واسطه‌گری سرسختی روان‌شناختی. *روانشناسی معاصر*، ۱۴ (۱)، ۳۱-۴۱.

<http://dx.doi.org/10.29252/bjcp.14.1.31>

شیخ‌الاسلامی، علی؛ سلیمانی، اسماعیل؛ محرم زاده، هنگامه. (۱۳۹۷). اثربخشی آموزش حل مسئله اجتماعی بر سازگاری و خودکارآمدی دانش‌آموزان زورگو. *فصلنامه روان‌شناسی تربیتی*، ۱۴ (۴۷)، ۴۹-۷۳.

<https://doi.org/10.22054/jep.2018.17688.1615>

طالب‌وند، آرش؛ جهانگیری، فریبا؛ شکفته، زبیده؛ مهاجر قادرآبادی، مهناز؛ حسین زهی، حمیرا. (۱۴۰۲). اثربخشی هوش معنوی بر استحکام روانی و سلامت روانشناختی دانش‌آموزان. *سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت*، ۷ (۲)، ۵۰۶-۵۱۳.

<http://islamiclifej.com/article-1-1747-fa.html>

طاهرزاده، احسان؛ پوررضائیان، مهدی. (۱۴۰۲). اثربخشی درمان روان‌نمایشگری بر نظم جویی هیجانی و پرخاشگری نوجوانان. *روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی*، ۱۹ (۷۵)، ۳۳۵-۳۴۴.

https://journals.iau.ir/article_702863.html

عراقیان مجرد، فرشته؛ پوربرار، فاطمه؛ مرزبند، رحمت‌الله؛ یعقوبی، طاهره. (۱۴۰۱). مروری بر هوش معنوی و عوامل تاثیرپذیر از آن، در ارائه دهندگان خدمات سلامت. *تعالی بالینی*، ۱۲ (۲)، ۱۴-۲۸.

<http://ce.mazums.ac.ir/article-1-723-fa.html>

غدیری، فرهاد؛ عبدالمحمدی، کریم؛ شیخی، سینا؛ ابراهیم‌زاده، خوشدوی. (۱۴۰۱). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس پرخاشگری، قانون‌گریزی و بیش‌فعالی در دانش‌آموزان مقطع دوم متوسطه. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۲۳ (۴)، ۲۴۶-۲۵۸.

<https://doi.org/10.30486/jsrp.2020.1901393.2464>

غنم پرور جلالی، محمد تقی؛ موسوی، سیدولی‌اله؛ عاطفی کرجوندانی، ستاره؛ رضائی، سجاد. (۱۳۹۸). تاثیر روان‌درمانی یکپارچه توحیدی بر سازگاری و پرخاشگری مردان ساکن در ندامتگاه. *فصلنامه علمی رهیافت پیشگیری از جرم*، ۲ (۱)، ۵۷-۷۶.

https://www.jcpa.ir/article_216502.html

فایضی، نوشین؛ نجفی، حسین؛ کرم‌دوست، آنکه؛ حبیبی، یاسر؛ محمدی، عیسی. (۱۴۰۰). پیش‌بینی نگرش مثبت به بزهکاری بر اساس خود‌دلوسوزی، هوش معنوی و خود‌آگاهی شناختی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه. *روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه*، ۱۰ (۲)، ۱۰۳-۱۱۸.

https://jsp.uma.ac.ir/article_1250.html

فداکار گبلو، پرویز؛ یونسی، جلیل؛ موسوی پناه، سیدمسلم؛ صادقی، میثم. (۱۳۹۴). نقش واسطه‌ای سلامت عمومی، پرخاشگری و خطرپذیری در پیش‌بینی رفتار رانندگی. *مطالعات پژوهشی راهور*، ۴ (۱۲)، ۵۵-۷۶.

http://talar.jrl.police.ir/article_11601.html

فردوسی، فرشاد؛ کیلی، نجمه. (۱۴۰۲). مدلیابی رابطه عزت‌نفس با تمایز یافتگی با میانجیگری ابراز وجود و هویت زودرس به منظور آسیب‌شناسی فرهنگی تربیتی نوجوانی. *مطالعات روانشناختی نوجوان و جوان*، ۴ (۵)، ۲۰۵-۱۹۵.

<http://dorl.net/dor/20.1001.1.28212525.1402.4.5.14.2>

قاسم زاده اجیرلو، اسلام؛ معینی، سید رضا؛ کرم‌پور، روزا. (۱۳۹۹). بررسی تجارب زیسته مریمان و دانش‌آموزان دبیرستان‌های شهر پارس آباد از وندالیسم. *جامعه‌پژوهی فرهنگی*، ۱۱ (۱)، ۸۹-۱۱۴.

<https://doi.org/10.30465/scs.2020.5186>

References

- کریمی، منصور. (۱۴۰۱). پیش‌بینی تأثیر سنجش خانواده بر بیش‌فعالی با میانجیگری سلامت روانی در نوجوانان. *مجله علوم پزشکی رازی*، ۲۹ (۹)، ۱۲-۲۰.
- <http://rjms.iuums.ac.ir/article-1-7279-fa.html>
- کشاورزی، اعظم؛ ابوالمعالی الحسینی، خدیجه؛ هاشمیان، کیانوش. (۱۴۰۱). مقایسه اثربخشی آموزش مهارت‌های معنوی و مهارت‌های شناختی-اجتماعی بر پرخاشگری در دانش‌آموزان. *سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت*، ۶ (۱)، ۱۲۱-۱۳۲.
- <http://islamiclifej.com/article-1-994-fa.html>
- متعب، مریم. (۱۴۰۰). اثربخشی بخشش درمانی بر ایمنی هیجانی و پرخاشگری نوجوانان کانون اصلاح و تربیت. *مطالعات روانشناختی نوجوان و جوان*، ۲ (۱)، ۶۰-۵۴.
- <http://dorl.net/dor/20.1001.1.28212525.1400.2.1.50.6>
- محسنی، شیلا؛ برزگر، مجید؛ رضایی، آذرمیدخت. (۱۴۰۱). تأثیر راهبردهای شناختی تنظیم هیجان در پیوندهای علی بین طحاره‌های ناکارآمد اولیه، نشخوار خشم و پرخاشگری، *مجله علوم روانشناختی*، ۲۱ (۱۱۹)، ۲۲۸۴-۲۲۶۹.
- <http://dx.doi.org/10.52547/JPS.21.119.2269>
- منصوری، بهمن؛ حسینی، فریاد؛ جعفری، (۱۳۹۹). اثربخشی آموزش هوش معنوی بر سازگاری اجتماعی، ناگویی خلقی و خودشناسی انسجامی در دانش‌آموزان طلاق. *روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه*، ۹ (۳)، ۲۳۴-۲۵۸.
- https://jsp.uma.ac.ir/article_1074.html
- میرلوحی، سیدعلی؛ عشایری، طاها؛ جهان‌پرور، طاهره؛ امین، مریم. (۱۴۰۱). رفتارهای وندالیسمی دانش‌آموزی در ایران (فرا تحلیل پژوهش‌های سال‌های ۱۳۷۸ تا ۱۳۹۹). *فصلنامه علمی پژوهشنامه تربیتی دانشگاه آزاد واحد بجنورد*، ۱۸ (۷۳)، ۸۸-۱۱۰.
- <https://doi.org/10.30495/educ.2022.1948868.2795>
- نظام‌زاده، بهنام؛ طیبی، صدراله؛ مالکی رستم‌آبادی، مرجان؛ اکبری، حمیدرضا؛ نامجو، فرهاد. (۱۳۹۹). پیش‌بینی گرایش به رفتارهای پرخطر براساس درماندگی روانشناختی و تحمل‌پریشانی در نوجوانان بزهکار. *مطالعات روانشناختی نوجوان و جوان*، ۱ (۱)، ۲۵۳-۲۴۳.
- <http://dx.doi.org/10.52547/jspnay.2.1.12>
- نوربخش، امین؛ مولوی، حسین. (۱۳۹۶). رابطه هوش معنوی و باورهای مذهبی با احساس حقارت و خشونت در دانشجویان. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۱۶ (۱)، ۴-۱۲.
- https://jsr-p.isfahan.iau.ir/article_533949.html
- Achak, A., pour naghsh Tehrani, S S., & azizi, Z. (2023). Comparison of social health and the level of depression, anxiety and aggression experienced in adolescents with high and low quality of life: Evidence from afghan adolescents living in Tehran. *Journal of Psychological Science*. 22(125), 845-864. [Persian] <http://dx.doi.org/10.52547/JPS.22.125.845>
- Akbari-Zardkhaneh, S., Salehzadeh, P., Zanganeh, A., Mansurkiaie, N., Mostafavie, M., Jallalat-Danesh, M., Teimorie, E., & Tahmasebi, S. (2020). Electronic Short Device of Mental Health Problems for the first secondary adolescents - teacher form. *Quarterly of Educational Measurement*, 11(41), 127-152. [Persian] <https://doi.org/10.22054/jem.2021.54478.2078>
- Anwar, M. A., Gani, A. M. O., & Rahman, M. S. (2020). Effects of spiritual intelligence from Islamic perspective on emotional intelligence. *Journal of Islamic Accounting and Business Research*, 11(1), 216-232. <https://doi.org/10.1108/JIABR-10-2016-0123>
- Araghian Mojarad, F., Purbarar, F., Marzband, R., & Yaghubi, T. (2022). An overview of spiritual intelligence and its influential factors in health care providers. *Clin Exc*, 12 (2), 14-28. [Persian] <http://ce.mazums.ac.ir/article-1-723-fa.html>
- Aramfar, B., Hosseini, S., Afsharinia, K., & Kakabaraee, K. (2022). A Meta-analysis of the Effectiveness of Psychological Interventions in The Effectiveness of Spiritual Intelligence Training on Coping with Stress and Self-actualization in Adolescent Girls. *Quarterly Journal Of Education*, 38 (2), 139-158. [Persian] <http://dorl.net/dor/20.1001.1.10174133.1401.38.2.8.8>
- Azad gholami khesmakhi, Z., abachi, M., mir ebrahimi, S., & yaghoobi, A. (2023). Individual and Family Factors of Vandalism in Adolescents Using Multiple Regression Model (Case Study: Students 12 to 17 Years Old). *Iranian Journal of Educational Society*, 9(1), 65-78. [Persian] <https://doi.org/10.22034/ijes.2022.544640.1216>
- Behrouzi, H., ZareZadeh, M., & Seberikakhki, A. (2013). The Relationship between Spiritual Intelligence and Aggression among male teen soccer players. *Sport Psychology Studies*, 2(6), 94-81. [Persian] <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23452978.1392.2.6.7.6>

- Brouwer, R. M., Schutte, J., Janssen, R., Boomsma, D. I., Hulshoff Pol, H. E., & Schnack, H. G. (2021). The speed of development of adolescent brain age depends on sex and is genetically determined. *Cerebral Cortex*, 31(2), 1296-1306. <https://doi.org/10.1093/cercor/bhaa296>
- Castillo-Eito, L., Armitage, C. J., Norman, P., Day, M. R., Dogru, O. C., & Rowe, R. (2020). How can adolescent aggression be reduced? A multi-level meta-analysis. *Clinical psychology review*, 78, 101853. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2020.101853>
- Chung, J. E., Song, G., Kim, K., Yee, J., Kim, J. H., Lee, K. E., & Gwak, H. S. (2019). Association between anxiety and aggression in adolescents: a cross-sectional study. *BMC pediatrics*, 19(1), 115. <https://doi.org/10.1186/s12887-019-1479-6>
- Damadani, Z., & Gravand, F. (2018). Sociological investigation of social factors affecting teenagers' tendency to vandalism (case study: high school boys of Shush city). *Cultural Protection of the Islamic Revolution*, 9(19), 115-146. [Persian] https://cgirj.ihuo.ac.ir/article_205577.html?lang=en
- Damavandian, A., Golshani, F., Saffarinia, M., & Baghdasarians, A. (2022). Effectiveness of compassion-focused therapy on aggression, self-harm behaviors, and emotional self-regulation in delinquent adolescents. *Journal of Psychological Science*, 21(112), 797-818. [Persian] <http://dx.doi.org/10.52547/JPS.21.112.797>
- Das, J. K., Salam, R. A., Lassi, Z. S., Khan, M. N., Mahmood, W., Patel, V., & Bhutta, Z. A. (2016). Interventions for Adolescent Mental Health: An Overview of Systematic Reviews. *THE JOURNAL OF ADOLESCENT HEALTH*, 59(4), 49-60. <https://doi.org/10.1016%2Fj.jadohealth.2016.06.020>
- Detullio, D., Kennedy, T. D., & Millen, D. H. (2022). Adolescent aggression and suicidality: A meta-analysis. *Aggression and violent behavior*, 64, 101576. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2021.101576>
- Esmaili, R., Mousavi-Davoudi, S. M., & Nasiri-Amiri, F. (2021). The impact of spiritual intelligence on aggressive behavior, considering the mediating role of professional ethics: a case study of nurses of Imam Ali (pbuh) hospital in Alborz, Iran. *Journal of Pizhūhish dardīn va salāmat*, 7(3), 35-50. [Persian] <https://doi.org/10.22037/jrrh.v7i3.29499>
- Fadakargeblo, P., Yonesi, J., Mousavipanah, S., & Sadeghi, M. (2014). Mediating role of public health, aggression and risk taking in predicting driving behavior. *Rahvar Research Studies*, 4(12), 55-76. [Persian] http://talar.jrl.police.ir/article_11601.html
- Fayezi, N., Najafi, H., Karamdoost, A., Habibi, Y., & Mohammadi, I. (2021). Prediction of positive attitude to delinquency based on self-compassion, spiritual intelligence and cognitive self-awareness of high school students. *Journal of School Psychology*, 10(2), 103-118. [Persian] <https://doi.org/10.22098/jsp.2021.1250>
- Ferdowsi, F., & Vakili, N. (2023). Modeling the relationship between self-esteem and differentiation with the mediation of early self-expression and identity for the purpose of adolescent educational cultural pathology. *Journal of Adolescent and Youth Psychological Studies*, 4(5), 195-205. [Persian] <http://dorl.net/dor/20.1001.1.28212525.1402.4.5.14.2>
- Garn, A. C., Morin, A. J. S., White, R. L., Owen, K. B., Donley, W., & Lonsdale, C. (2020). Moderate-to-vigorous physical activity as a predictor of changes in physical self-concept in adolescents. *Health psychology: official journal of the Division of Health Psychology, American Psychological Association*, 39(3), 190-198. <https://doi.org/10.1037/hea0000815>
- Ghadiri, F., Abdolmohamadi, K., Sheikhi, S., & Ebrahimzade, K. (2023). Predicting Internet Addiction Based on Aggression, Law-aversion, and Hyperactivity in High School Students. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 23(4), 246-258. [Persian] <https://doi.org/10.30486/jsrp.2020.1901393.2464>
- Ghanmparvar Jalali, M., Mousavi, S., Atefi Karjundani, S., & Rezaei, S. (2018). The effect of monotheistic integrated psychotherapy on the adaptation and aggression of men living in a penitentiary. *Scientific Quarterly Journal of Crime Prevention Approach*, 2(1), 57-76. [Persian] https://www.jcpa.ir/article_216502.html
- Girard, L. C., Tremblay, R. E., Nagin, D., & Côté, S. M. (2019). Development of Aggression Subtypes from Childhood to Adolescence: A Group-Based Multi-Trajectory Modelling Perspective. *Journal of abnormal child psychology*, 47(5), 825-838. <https://doi.org/10.1007/s10802-018-0488-5>
- Green, N. W., & Noble, D. K. (2010). Fostering spiritual intelligence undergraduates, Growth in a course about consciousness. *Advanced Development Journal*, 12, 26-48. http://www.contemplativemind.org/enewsletter/2010_Fall

- Ghasemzadeh Ajirloo, I., Moeini, S. R., & Karampoor, R. (2020). study of the life Experiences of Parsabad high schools' instructors and students from Vandalism. *Sociological Cultural Studies*, 11(1), 89-114. [Persian] <https://doi.org/10.30465/scs.2020.5186>
- Heydari Sarban, V., & Rezaei, N. (2018). Study and analysis of factors to improve students' destructive behavior. *Journal of Police Order and Security*, 12(3), 25-48. [Persian] <https://dorl.net/dor/20.1001.1.27830977.1398.12.3.2.4>
- Hosseini, M., Zardoshtiyani, S., & Karimi, J. (2018). Explain The Relationship Between Spiritual Intelligence and Aggression with Mediating Role of Resiliency In Between Asian Kung Fu workers. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 5(1), 55-62. [Persian] <https://dorl.net/dor/20.1001.1.25384023.1397.5.1.6.9>
- Hosseini, S., Nooripour, R., Abbasi, N., Ghanbari, N., Afrouz, G. A., & Ilanloo, H. (2022). Effectiveness of Group Counseling Based on Solution-Oriented Approach on Adjustment and Mental Health of Juvenile Delinquents. *Journal of Psychological Studies*, 18(2), 7-20. [Persian] <https://doi.org/10.22051/psy.2022.37915.2525>
- Jahanian, A., Pourali, M. R., maranjory, M., & Taghiporiyan, Y. (2023). The Effect of Spiritual Intelligence of Certified Public Accountants on Professional Judgment and Behavioral Inhibition with Emphasis on Conflict Theory. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 12(48), 411-430. [Persian] https://jmaak.srbiau.ac.ir/article_22505.html
- Karimi, M. (2022). Predicting the Effect of Family Assessment on Hyperactivity Mediated by Mental Health in Adolescents. *RJMS*, 29 (9), 12-20. [Persian] <http://rjms.iuims.ac.ir/article-1-7279-fa.html>
- Keshavarzi, A., Abolmaali Alhosseini, K., & Hashemian, K. (2022). Comparison of the Effectiveness of Spiritual and Cognitive Skills Training on Aggression in Students. *Islamic Life Style*, 6(1), 121-132. [Persian] <http://islamiclifej.com/article-1-994-fa.html>
- Khosravi, H., Sabouri Khosroshahi, H., & Kaffashi, M. (2022). The Role of Social Disorganization and Economic Capital - Cultural Capital in the Emergence of Vandalistic Behaviors among the Youth of khorramabad City. *INTERCULTURAL STUDIES QUARTERLY*, 17(52), 73-98. [Persian] <https://dorl.net/dor/20.1001.1.17358663.1401.17.5.2.2.9>
- Khosravi, S., Emami Zeydi, A., Seidi, J., Mousavinasab, S N, & Esmaeili, R. (2022). The Relationship between spiritual intelligence and anger in nurses working in emergency Departments of Educational Medical centers affiliated to the Kurdistan University of Medical Sciences. *IJNR*, 16(6), 55-63. [Persian] <http://dorl.net/dor/20.1001.1.17357012.1400.16.6.8.1>
- Lewicki, R.J., Bies, R.J., & Sheppard, P.H. (2018). Dishonesty as deviance: Typology of workplace dishonesty and contributing factors. *Research on negotiation in organizations*, 6, 53-86. <https://psycnet.apa.org/record/1998-07309-003>
- Lucas-Thompson, R. G., Seiter, N. S., & Lunkenheimer, E. S. (2020). Interparental conflict, attention to angry interpersonal interactions, and adolescent anxiety. *Family Relations*, 69(5), 1041-1054. <https://doi.org/10.1111/fare.12505>
- Mansuri, B., & Hoseinifar, J. (2020). The effectiveness of spiritual intelligence training on social adjustment, alexithymia and integrative self-knowledge in divorce students. *Journal of School Psychology*, 9(3), 234-258. [Persian] doi: 10.22098/jsp.2020.1074.
- Mirlohi, S. A., ASHAYERI, T., jahanparvar, T., & amin, M. (2023). Student vandalism behaviors in Iran (meta-analysis of research from 1999 to 1399). *Educational researches*, 18(73), 88-110. [Persian] <https://doi.org/10.30495/educ.2022.1948868.2795>
- Mohseni, S., Barzgar, M., & Rezaei, A. (2022). The influence of cognitive emotion regulation strategies on the causal links between early maladaptive schemas, anger rumination and aggression. *Journal of Psychological Science*, 21(119), 2269-2284. [Persian] <http://dx.doi.org/10.52547/JPS.21.119.2269>
- Moteabed, M. (2021). The effectiveness of forgiveness therapy on emotional safety and aggression of correctional center adolescents. *journal of Adolescent and Youth Psychological Studies*. 2(1), 54-60. [Persian] <http://dorl.net/dor/20.1001.1.28212525.1400.2.1.50.6>
- Nasel, D. D. (2015). *Spiritual Orientation in Relation to Spiritual Intelligence*. Thesis submitted for the degree of Doctor of Philosophy, University of south Asustralia. Bibliographic ID: 9915955513301831; <https://hdl.handle.net/1959.8/24948>

- Nezamzadeh, B., Tayebi, S., Malekirostamabadi, M., Akbari, H., & Namjoo, F. (2020). Predicting the Tendency to High-Risk Behavior based on Psychological Helplessness and Distress Tolerance in Delinquent Adolescents. *Journal of Adolescent and Youth Psychological Studies*, 1(1), 243-253. [Persian] <http://dx.doi.org/10.52547/jspnay.2.1.12>
- Noorbakhsh, A., & molavi, H. (2017). The Relationship between Spiritual Intelligence and Religious Beliefs on Humiliation and Violence in Students. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 16(1), 4-12. [Persian] https://jsr-p.isfahan.iau.ir/article_533949.html
- Papi, F., & naserpour, P. (2020). Mediating role of emotional intelligence in the association between attachment styles, innovativeness, spiritual beliefs and high-risk behaviors among adolescents. *Caring Today*, 12(44-45), 1-18. [Persian] https://caringtoday.lums.ac.ir/article_133107.html
- Pfattheicher, S., Keller, J., & Knezevic, G. (2019). Destroying things for pleasure: On the relation of sadism and vandalism. *Personality and Individual Differences*, 140, 52-56. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.03.049>
- Phillips, J. M., Branch, C. J., & Simpson, T. Y. (2018). Familial Attachment and Behavioral Risk Factors among Middle School Adolescents. *Journal of Adolescent Health*, 62(2), S129-S130. [https://www.jahonline.org/article/S1054-139X\(17\)30793-0/abstract](https://www.jahonline.org/article/S1054-139X(17)30793-0/abstract)
- Racine, N., McArthur, B. A., Cooke, J. E., Eirich, R., Zhu, J., & Madigan, S. (2021). Global Prevalence of Depressive and Anxiety Symptoms in Children and Adolescents During COVID-19: A Meta-analysis. *JAMA pediatrics*, 175(11), 1142-1150. <https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2021.2482>
- Rice, F., Riglin, L., Lomax, T., Souter, E., Potter, R., Smith, D. J., Thapar, A. K., & Thapar, A. (2019). Adolescent and adult differences in major depression symptom profiles. *Journal of affective disorders*, 243, 175-181. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2018.09.015>
- Sajadi, S. A., Saadatmand, Z., & Ebrahimzadeh, R. (2022). Designing and Validating the Vandalism confronting Curriculum Pattern Based on Hidden Curriculum Component. *Political Sociology of Iran*, 5(8), 413-429. [Persian] <https://doi.org/10.30510/psi.2022.285108.1703>
- SalesMoayyed, R. (2016). Social factors of teenagers' vandalistic behavior (case study: middle school students of Gorgan), master's thesis, Allameh Tabatabayi University. [Persian]
- Saify, Y., & Taghavi, M. (2019). Relationship between Spiritual well-being and Marital Satisfaction: The mediation of psychological Hardiness. *Contemporary Psychology, Biannual Journal of the Iranian Psychological Association*, 14(1), 31-41. [Persian] <http://dx.doi.org/10.29252/bjcp.14.1.31>
- Sayyah, S. S., & Jamali, M. (2019). The Effectiveness of Spiritual Skills Training on Female Student's Aggression. *Woman and Culture*, 11(39), 71-85. [Persian] https://jwc.ahvaz.iau.ir/article_665592.html?lang=en
- Sepahvand, R., Arefnezhad, M., Fathi Chgni, F., & Sepahvand, M. (2020). Identifying and Explaining the Most Effective and Impressionable Components of Students' Tendency to Engage in Vandalism Using Fuzzy Dematel Method (Case Study: High School Students in Khorramabad). *Journal of Applied Psychological Research*, 11(2), 181-208. [Persian] <https://doi.org/10.22059/japr.2020.289499.643354>
- Schultz, M., Meged-Book, T., Mashiach, T., & Bar-Sela, G. (2017). Distinguishing between spiritual distress, general distress, spiritual well-being, and spiritual pain among cancer patients during oncology treatment. *Journal of Pain and Symptom Management*, 54(1), 66-73. <https://doi.org/10.1016/j.jpainsymman.2017.03.018>
- Soleimani, E., & Moharam zade, H. (2018). The Effectiveness of Social Problem-Solving Training on Adjustment and Self-Efficacy in Bullying Students. *Educational Psychology*, 14(47), 49-73. [Persian] <https://doi.org/10.22054/jep.2018.17688.1615>
- Tabarsa, G. (2015). the Relationship between Dimensions of Spiritual Intelligence and Reducing Job Burnout. *Organizational Resources Management Researchs*, 4(4), 109-135. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.22286977.1393.4.4.3.3>
- Taherzadeh, E., & Purrezaian, M. (2023). Effectiveness of Psychodrama Therapy on Emotion Regulation and Aggression among Adolescents. *Deleopmental psychology*, 19(75), 335-344. [Persian] https://jip.stb.iau.ir/article_702863.html?lang=en
- Talebvand, A., Gehangiri, F., Shekofteh, Z., Mohajer Ghaderabadi, M., & Hosainzehi, H. (2023). The Effectiveness of Spiritual Intelligence on Mental Strength and Psychological Health of Students.

- Islamic Life Journal*, 7(2), 506-513. [Persian]
<http://islamiclifej.com/article-1-1747-en.html>
- Tomova, L., Andrews, J. L., & Blakemore, S. J. (2021). The importance of belonging and the avoidance of social risk taking in adolescence. *Developmental Review*, 61, 100981. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2021.100981>
- Trent, E. S., Viana, A. G., Raines, E. M., Woodward, E. C., Storch, E. A., & Zvolensky, M. J. (2019). Parental threats and adolescent depression: The role of emotion dysregulation. *Psychiatry research*, 276, 18-24. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2019.04.009>
- Veenstra, L., Bushman, B. J., & Koole, S. L. (2018). The facts on the furious: a brief review of the psychology of trait anger. *Current opinion in psychology*, 19, 98-103. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.03.014>
- Wang, H., Hu, X., & Han, Z.R. (2020). Parental stress, involvement, and family quality of life in mothers and fathers of children with autism spectrum disorder in mainland China: A dyadic analysis. *Research in Developmental Disabilities*, 107, 103791. <https://doi.org/10.1016/j.ridd.2020.103791>
- Waschbusch, D. A., Breaux, R. P., & Babinski, D. E. (2019). School-based interventions for aggression and defiance in youth: A framework for evidence-based practice. *School mental health*, 11, 92-105. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s12310-018-9269-0>
- Warburton, W. A., & Anderson, C. A. (2015). Aggression, social psychology of. *International encyclopedia of the social & behavioral sciences*, 2015, 373-380. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s12310-018-9269-0>
- Zamani Nukaabadi, A., & Abdi, F. (2023). The Effect of Spiritual Intelligence Training on the Development of Spiritual Intelligence and Aggression of Isfahan's Women Volleyball Coaches. *Sociological Studies in Sport*, 3(2), 183-197. [Persian] <https://doi.org/10.30486/4s.2022.1960123.1045>